

พระเศวตสุรคชาธาร

เรื่องโดย ปรานี ทองธรรมชาติ

ภาพประกอบโดย สุขเกษม จารงค์

พระเศวตสุรคชาธาร

เรื่องโดย ปราณีย์ ทองธรรมชาติ

ภาพประกอบโดย สุขเกษม จารรงค์

พระเศวตสุรคชาธาร

เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 9-12 ปี
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-9985-64-9
พิมพ์ครั้งแรก มกราคม 2550
จำนวน 3,000 เล่ม ราคา 135 บาท
เรื่องโดย ปราณี ทองธรรมชาติ
ภาพประกอบโดย สุขเกษม จารงค์

เจ้าของ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
ส่วนบริการ อาคารเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 8 Dazzle Zone
โทรศัพท์ 0-2257-4300 โทรสาร 0-2257-4300 ต่อ 125
ส่วนสำนักงาน 999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 17 ถนนพระราม 1
โทรศัพท์ 0-2264-5963-65 โทรสาร 0-2264-5966

- คณะบรรณาธิการอำนวยการ ดร.ศิริกร มณีรินทร์ นางทัศนีย์ วงศ์พิเศษกุล
นางสาวเจียดฉัตรโณม ปรีพันธ์พนทิสุทธิ นายวัฒน์ชัย วินิจจะกุล นางสาวนันทนา เจริญภักดี
- คณะบรรณาธิการดำเนินงาน ผศ.ดร.ชลภััสส์ วงษ์ประเสริฐ รศ.สุกัญญา สุขฉายา
นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป นายณัฐพร ศรีมุกดี
- ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาคณะบรรณาธิการ ศ.สุธินันท์ พงศ์ไพบูลย์ ผศ.ไพโรจน์ สโมสร

- จัดทำโดย แผนก Commercial Publishing บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
  - สำนักงาน บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
65/101-103 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9999 ต่อ 4174 โทรสาร 0-2422-9999 ต่อ 4185
- แยกสีและพิมพ์ที่ สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
65/16 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0-2422-9000, 0-2882-1010 โทรสาร 0-2433-2742, 0-2434-1385
- จัดจำหน่ายโดย บริษัทอมรินทร์บุ๊กเซ็นเตอร์ จำกัด 65/60-62 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน
กรุงเทพฯ 10170 โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2434-1382, 0-2434-1384, 0-2882-2255

คำนำ

ในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแต่ละภาคนั้น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ได้มีการเตรียมการคู่ขนานกันไปทั้งด้านกายภาพและเนื้อหาสาระ กล่าวคือ ในระหว่างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังปรับปรุงหรือก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับห้องสมุดมีชีวิตในรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ประชุมหารือกับบุคลากรในท้องถิ่นและร่วมกันคัดเลือกหนังสือ ดนตรี และกิจกรรมต่างๆ ไปพร้อมกัน เพื่อเตรียมการด้านหนังสือและสื่อต่างๆ ซึ่งถือเสมือนเป็นจิตวิญญาณของห้องสมุด

ครั้งหนึ่ง ในการประชุมที่สถาบันทักษิณคดีศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อหารือร่วมกับเทศบาลนครยะลา และนักวิชาการจากสถาบันฯ อาจารย์นิโคและ ระเบิดอาหารมัด ได้เสนอความคิดว่า ห้องถิ่นแต่ละแห่งมีนิทานพื้นบ้านที่เล่าขานสืบทอดกันมายาวนาน และนิทานบางเรื่องในภาคใต้ค่อนข้างคล้ายคลึงกับนิทานในภาคอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นหากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้จะช่วยถ่ายทอดงานของนักวิชาการท้องถิ่นที่ศึกษาเรื่องราวนิทานพื้นบ้านอยู่แล้วก็จะเป็นการเพิ่มปริมาณหนังสือเด็กและเยาวชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้คนในท้องถิ่นต่างๆ ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าที่มีทั้งสาระ ความสนุกสนาน และจินตนาการ สืบทอดกันมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันล้ำลึก มีความหมายต่อการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องเล่าเฉพาะของชุมชนหรือท้องถิ่น แต่สาระที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวของนิทานนั้นคือคติสอนใจ ซึ่งเป็นความรู้สากลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกหนแห่ง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของนิทานพื้นบ้านดังกล่าว จึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้านขึ้น โดยมอบหมายให้มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กดำเนินการประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนหน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ร่วมกันคัดเลือกนิทานพื้นบ้านของแต่ละภาค ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่มีคุณค่า มีอิทธิพลต่อความคิดและจินตนาการของเยาวชนในทางสร้างสรรค์ นำมาเรียบเรียงและจัดทำภาพวาดประกอบขึ้นใหม่ เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือที่มุ่งเสริมสร้างจินตนาการให้อ่านง่ายและเพลิดเพลิน โดยหวังว่าจะเป็นสื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนทั่วไป

สนใจและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปประกอบการเล่านิทานในครอบครัว
โรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นการสืบทอดและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ให้คงอยู่สืบไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้มีความตั้งใจจะจัดทำโครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้าน
ให้ครบทั้ง 4 ภาค ได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและ
ตะวันออก แต่ละภาคประกอบด้วยนิทานจำนวน 12 เรื่อง ออกแบบรูปเล่มให้เหมาะสม
สอดคล้องกับความสนใจของเด็กและเยาวชนช่วงวัยต่างๆ สำหรับหนังสือนิทานชุดภาคใต้
แบ่งเป็นหนังสือสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ขวบ จัดทำในรูปแบบสมุดภาพนิทาน 2 ภาษา
ทั้งภาษาไทย-มลายู และภาษาไทย-อังกฤษ ส่วนหนังสือสำหรับเด็กอายุตั้งแต่
9 ขวบขึ้นไป จัดทำรูปเล่มในลักษณะปกแข็งปกแข็ง ประกอบด้วย

ช่วงอายุ 0-3 ขวบ ได้แก่เรื่อง จารอเก็ดตอ และเมืองนำอยู่ที่หนูรัก

ช่วงอายุ 3-5 ขวบ ได้แก่เรื่อง ไกอิงมูสัง และเปาะแซเคาะกับชามะ

ช่วงอายุ 6-9 ขวบ ได้แก่เรื่อง ไข่นุ้ยกับแพ่น้อยในวันฮารีรายอ และ

ซึ่งอ : เจ้าป่าผู้กล้าหาญ

ช่วงอายุ 9-12 ปี ได้แก่เรื่อง ซาโก และพระเศวตสุรคชาธาร

ช่วงอายุ 12-15 ปี ได้แก่เรื่อง รายนขอแค้น และจาโต : เล่ห์กลบนกระดาน

ช่วงอายุ 15-18 ปี ได้แก่เรื่อง วัดถ้ำคูหาภิมุข และแดนคนธรรพ์

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นอกเหนือจากบทบาทในฐานะผู้จัดประกายต้นแบบห้องสมุด
มีชีวิตในประเทศไทยให้เป็นพื้นที่แสวงหาความรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์
และทันสมัยแล้ว สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ยังจะได้ทำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมนิสัย
รักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน บนพื้นฐานของความเคารพและภาคภูมิใจในภูมิปัญญา
ของแต่ละท้องถิ่นของตน เสริมสร้างการยอมรับความแตกต่างหลากหลายและใช้สติปัญญา
แก้ไขปัญหา อันจะนำไปสู่สังคมสันติสุขอันเป็นที่พึงปรารถนา

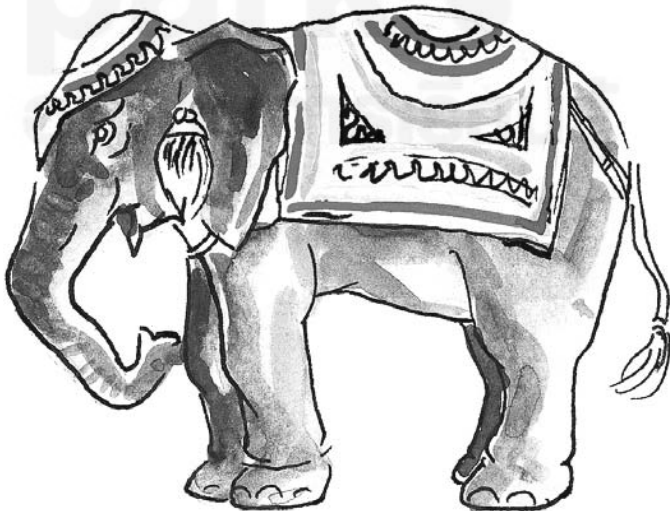
ดร.ศิริกร มณีรินทร์

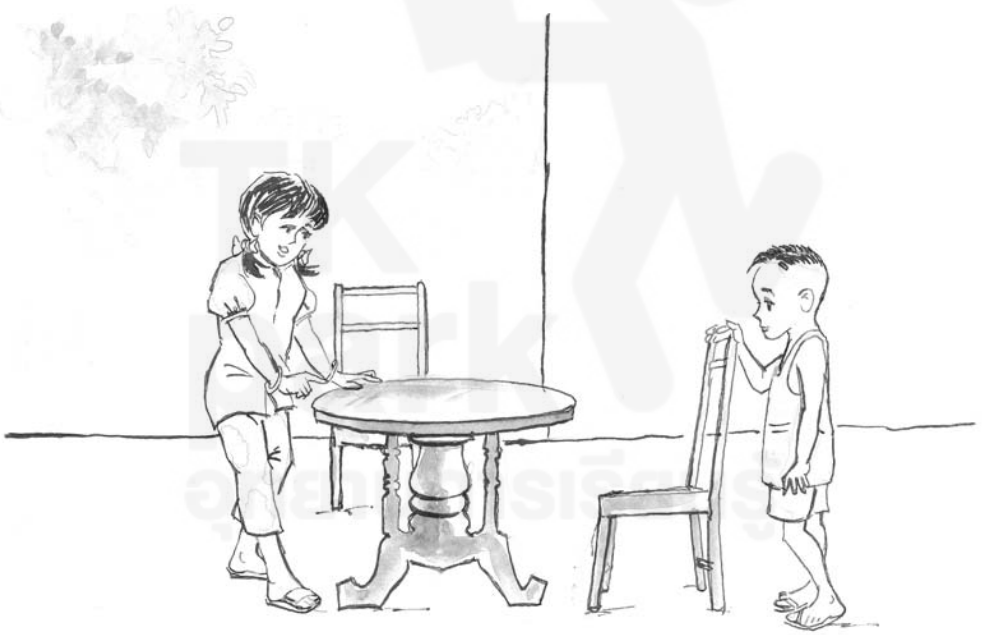
ประธานกรรมการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สารบัญ

---

1. การบ้าน	7
2. แหล่งการเรียนรู้	13
3. “ฟัง” “พलय”	21
4. ภูเขาบือเจาะดีอลง	29
5. ข้างพलयน้อย	39
6. อัจจรรย	47
7. ชีวิตใหม่	55
8. พระเศวตสุรคชาธาร	61

1. การบ้าน

วันนี้เป็นวันแรม 15 ค่ำเดือน 10 ชาวบ้านทั้งชายหญิงและเด็กๆ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าชุดใหม่สีสันสวยงามเป็นพิเศษ วัดคือสถานที่รวมของชาวบ้าน งานทำบุญเดือนสิบเป็นประเพณีสำคัญที่สืบทอดกันมายาวนาน ชาวบ้านเชื่อว่า การอุทิศส่วนกุศลไปให้พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ญาติพี่น้อง ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่ล่วงลับไปแล้วเป็นสิ่งสำคัญ ครอบครัวของหมวยก็เหมือนกับครอบครัวอื่นๆ มีการเตรียมข้าวของไปวัด แม่ของหมวยทำขนมครบทั้งห้าอย่างตามประเพณีเพื่อนำไปวัดเป็นที่เรียบร้อย และแม่ก็ไปวัดพร้อมกับพ่อและน้องๆ แม่สั่งหมวยไม่ให้เปิดร้านขายของในวันนี้ หมวยรู้สึกสบาย วันนี้ไม่ต้องต้มน้ำร้อนหม้อใหญ่เพื่อชงน้ำชา กาแฟให้กับใครๆ หมวยบอกแม่ว่าจะอยู่เฝ้าบ้าน เพราะอยากพัก รู้สึกเหนื่อย หลังจากช่วยแม่ทอดขนมปลาเมื่อวานนี้ และยังตื่นแต่เช้ามีตุ๋นข้าวเตรียมอาหารช่วยแม่อีก

เด็กชายไข่น้อยวิ่งเหยาะๆ ตรงมาที่ร้านของหมวยแล้วยื่นเหน็บน้อยหอบตรงหน้าหมวย หมวยยิ้มให้อย่างคุ้นเคยก่อนจะถาม

“งั้นจะไข่นุ้ย วิ่งหนีใครมาละ ดูร้อนรนพิกล” หมวยถามอย่างสงสัย

“ปละ...ปละ...เปล่า...ครับ” ไข่นุ้ยปฏิเสธเสียงสั้นเพราะยังไม่หายเหนื่อย

“แล้ววิ่งทำไม ดูสิ...เสื้อใหม่เปียกชุ่มเหงื่อหมดแล้ว เหงื่อโชกเลย” หมวยมองสำรวจไข่นุ้ยก่อนถามอีก “คงวิ่งมาจากวัดไข่นุ้ยใหม่นี้”

“ชะ...ใช่...ใช่แล้ว ไข่นุ้ยมาจากวัด หาเจ้หมวยไม่พบเลยวิ่งมาหาที่บ้าน” ไข่นุ้ยตอบ

“มีธุระอะไรกับเจ้ละ เมื่อก็นับบอกว่าเปล่านี้” หมวยสงสัย

“จะมาถามว่าวันนี้เป๊าะจีไม่มากินน้ำชาที่ร้านเจ้หมวยหรือหรือ” ไข่นุ้ยพูดซ้ำๆ

“ไม่มา” หมวยตอบสั้นๆ

“ว่า อุดแล้วสิเรา” ไข่นุ้ยพูดกับตนเองอย่างผิดหวัง

“มีเรื่องอะไรหนักหนา คงจะให้เป๊าะจีเล่านิทานให้ฟังนะซี” หมวยคาดเดา

“ไม่ใช่...แต่ก็ทำนองนั้นแหละ” ไข่นุ้ยตอบเสียงๆ

“วันนี้เขาทำบุญกัน แต่ไข่นุ้ยจะฟังนิทาน มันไม่มากไปหรือจ๊ะ” หมวยตำหนิ

“โอ้เจ้หมวย ไข่นุ้ยไม่ได้มาหาเรื่องนะ วันนี้เป็นเด็กดีเต็มร้อยครับ เจ้หมวย” พูดพลางทำท่ากววน

“ใครจะเชื่อ” หมวยพูดขัดที่เล่นที่จริง

“เชื่อเถอะเจ้หมวย วันนี้เป็นเด็กดีจริงๆ” ไข่นุ้ยย้ำ

“ดีแคะไรกัน ดูตัวเองบ้างสิ แต่งตัวหล่อ เสื้อกางเกงชุดใหม่
วิ่งซุกซนมอมแมมทั้งตัวยังว่าตัวเองดีหรือ จะพาไปไหนด้วยก็อายเขา”
หมวยบ่นอุบที่เล่นที่จริง

“โอ้เจ้าหมวย ฟังให้จบก่อน อย่าฟังบ่นซี ที่ไข่นุ้ยมาวันนีมาเรื่อง
เรียน เรื่องเรียนจริงๆ ต้องการปรึกษาเป๊ะจ๊ะเรื่องเรียนคร้าบ...ผม” ไข่นุ้ย
พูดพลางลากเสียงยาวเพื่อยั่วหมวยเล่น

“แหม...เรื่องเรียนหรือ โททหรือเปล่า” หมวยทำท่าหมั่นไส้ แต่
ใจหนึ่งนึกเอ็นดู

“เล่าให้เจ้ฟังสิ เผื่อว่าจะช่วยได้” หมวยให้ความหวัง

“แน่ะเจ้” ไข่นุ้ยยอ

“แน่สิจ๊ะ” หมวยยืนยันหนักแน่น

“คือ...คือว่าคุณครูให้การบ้านไข่นุ้ยมา 1 ข้อ ไข่นุ้ยไม่มั่นใจตัวเอง
เลยต้องการเป๊ะจ๊ะเป็นที่ปรึกษา” ไข่นุ้ยบอก “การบ้านอะไรหรือ ปรึกษา
เจ้หมวยก็ได้” หมวยเสนอตัวเพื่อช่วยเหลือ

“การบ้านเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนและคุณครูฟัง คุณครูสั่ง
ว่าวันจันทร์นี้ให้ไปเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียนในหัวข้อ ‘ของดีในท้องถิ่นบ้านเรา’
คุณครูให้เวลา 10 นาที หากใครพูดดีจะได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนไป
แข่งขันเล่าเรื่องในระดับจังหวัด” ไข่นุ้ยอธิบาย

“เจ้หมวยว่าพูดเรื่อง ‘ปลามังกร’ ก็ได้นะ เจ้หมวยมีข้อมูลพอ
สมควรเลยแหละ” หมวยเสนอ

“เล่าให้ฟังหน่อยสิ” ไข่นุ้ยทำท่าสนใจ

หมวยยิ้มอย่างพอใจที่ตนสามารถช่วยเหลือไข่นุ้ยได้ หมวยเล่าเรื่อง

ปลามังกรตามที่ตนเคยอ่านพบในหนังสือเล่มหนึ่งที่บ้านคุณครูอ้อย

“ปลามังกรเป็นสัญลักษณ์สำคัญของบ้านเรา สํารวจพบตามแหล่งน้ำจืดในคลอง ‘ฮาลา’ เป็นปลาน้ำจืดตระกูลปลากินเนื้อสัตว์ อาหารของปลามังกร เช่น แมลงสาบ ตะขาบ จิ้งจก และปลาเล็กๆ มีนิสัยดุร้าย ชาวบ้านเรียกว่า ‘ปลากรือซอ’ พบมากที่ลำน้ำสายบุรี แถบตำบลตะโละหะลอล อำเภอรามัน ปลามังกรมีสีสันสวยงาม ราคาแพงมาก” หมวยหยุดเล่าเมื่อไข่นุ้ยบอกให้หยุด

“พอแล้วเจ้หมวย”

“ทำไมล่ะ” หมวยสงสัย

“เจ้หมวยอ่านมาจากหนังสือที่บ้านครูอ้อยใช่ไหม” ไข่นุ้ยถาม

“ใช่สิ เจ้อ่านพบที่บ้านครูอ้อย เราไปขออ่านเพิ่มเติมอีกดีไหม บ้านครูอ้อยมีหนังสือมากนะ” หมวยแนะนำ

“ไม่เอาหรอกเจ้หมวย เพราะว่าครูอ้อยเป็นคนสั่งการบ้านไปนุ้ยมา ไข่นุ้ยต้องศึกษาเรื่องเล่าจากที่อื่น” ไข่นุ้ยบอก

“ทำไมพูดเรื่องปลามังกรไม่ได้หรือ ดินะ เจ้หมวยว่าไข่นุ้ยพูดเรื่องนี้แหละนะ” หมวยแนะนำ

“ไข่นุ้ยจะนำข้อมูลที่เจ้หมวยเล่าไปบอกมั่งนะ” ไข่นุ้ยหมายถึงเพื่อนที่ชื่อ “มั่ง” ที่อยู่ห้องเดียวกัน

“บอกมั่งทำไม ทำไมไม่พูดเอง” หมวยถามอย่างสงสัย

“มั่งเขาบอกกับไข่นุ้ยแต่แรกแล้วว่าเจ้าเรื่อง ‘ปลามังกร’ ส่วนโนรีจะเล่าเรื่อง ‘เงาะซาไก’ ส่วนไข่นุ้ย ครูอ้อยสั่งให้หาเรื่องที่แสดงถึงความรักความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นบ้านเรา อาจจะเป็นเรื่องราว

ในอดีตของใครก็ได้ ไข่นุ้ยจึงอยากพบเป้าะจี เข้าใจไหมเจ้หมวย” ไข่นุ้ยบอกและอธิบายตามตรงจนหมายรู้สึกเห็นใจ

“เข้าใจแล้วละ นี่คือเหตุผลที่ไข่นุ้ยตามหาเป้าะจีใช่ไหม” หมวยถาม

“ก็ใช่ปะซี คิดว่าวันนี้หลังจากไปงาน ‘ชิงเปรต’ ที่วัดเสร็จแล้วจะให้เจ้หมวยพาไปหาเป้าะจีได้ไหมครับ ไข่นุ้ยกลัวครูดุ อายเพื่อนแยะเลย” ไข่นุ้ยบอกความรู้สึกจริงๆ กับหมวย

“เอาอย่างนี้ดีไหม คอยเจ้หมวยแต่งตัวก่อน เตี้ยวะจะปิดร้านแล้วเราไปวัดเสร็จแล้วค่อยไปบ้านเป้าะจี”

“แม่เจ้หมวยจะว่าไหมครับ” ไข่นุ้ยถามอย่างกังวล

“ไปขออนุญาตก่อนซี แม่ไม่ว่าหรอกถ้าไปบ้านเป้าะจี” หมวยบอก

ไข่นุ้ยตกลงตามที่หมวยบอก หมวยเข้าไปในบ้าน แต่งตัวเรียบร้อยก่อนจะออกมาหน้าร้าน ไม่ลืมหยิบน้ำตาลทรายและกล้วยไข่สุกหวีโตอีกสองหวีใส่ลงในถุงใหม่เรียบร้อย ทั้งน้ำตาลทรายและกล้วยไข่นุ้ยนำกินถุงนี้คือของสำหรับฝากเป้าะจี หมวยคิดพลางกุลิกุจจอบปิดประตูหน้าร้าน การมีของฝากเล็กๆ น้อยๆ ให้กับเพื่อนบ้านเป็นประเพณีที่ถือสืบทอดกันมานาน แม่เคยบอกหมวยเสมอในเรื่องการมีน้ำใจต่อเพื่อนบ้าน

หมวยหิ้วถุงของฝากเดินไปวัดพร้อมกับไข่นุ้ยและพบแม่ที่วัด ชาวบ้านจำนวนมากรวมทั้งครอบครัวของหมวยและไข่นุ้ยกำลังร่วมพิธีบุญเดือนสิบ ที่ชาวบ้านเรียกว่า “ชิงเปรต” แล้วทั้งสองจึงพากันเดินทางต่อไปยังบ้านของเป้าะจีซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก

2. แหล่งการเรียนรู้

บ้านของเป๊ะจีเป็นบ้านไม้เก่ายกพื้นสูง สร้างตามแบบบ้านชาวไทยมุสลิม หลังคาแบบ “ลานอ” หรือทรง “มินิลา” ที่มีจั่วอยู่บนด้านตัดของหลังคา ปั้นหย้า สันหลังคา หน้าจั่ว และยอดจั่วแต่งด้วยลวดลายฉลุไม้ระบายสีทอง ช่องลมเหนือหน้าต่างเป็นไม้แกะสลักลวดลายสวยงาม ระเบียงบ้านนำไม้ระแนงมาตีไขว้กันเป็นตารางสี่เหลี่ยมในแนวเฉียงและแนวตั้ง เหนือระเบียงมีกรงนกแขวนเรียงรายกันเป็นแถว

เป๊ะจีเป็นชาวไทยมุสลิมที่มีฐานะความเป็นอยู่มั่นคง นิสัยใจคอดี มีความรอบรู้และเป็นที่รักของทุกคนในละแวกของหมู่บ้านเดียวกับหมวยและไข่นุ้ย

“ขึ้นมาบนเรือนก่อนสิหมวย...ไข่นุ้ย...ขึ้นมาเลย วันนี้เป๊ะจีอยู่บ้านคนเดียว กำลังเหงาพอดี มาคุยกันก่อนมา” เป๊ะจีเรียกเมื่อเห็นหมวยกับไข่นุ้ยยืนอยู่หน้าบ้าน หมวยกับไข่นุ้ยล้างเท้าก่อนจะขึ้นบนเรือนและทำความเคารพเป๊ะจีทันที

“นั่งก่อนสิหมวย...ไข่นุ้ย...มีธุระอะไรหรือเปล่านี้” เป๊ะจีถาม

“แม่ฝากน้ำตาลทรายกับกล้วยไปมาให้เป๊าะจี้” หมวยบอกพลางส่งถุงของฝากให้เป๊าะจี้

“เออ...ขอบใจนะ ขอบใจมาก วันนี้แม่เขาไปวัดไข้ใหม่ มิงานเดือนสิบนี้” เป๊าะจี้ถามพลางนำถุงของฝากจากหมวยไปวางที่โต๊ะ

“ไข้จะเป๊าะจี้” หมวยตอบ

“หมวยกับไข้ญ้อยไม่ไปวัดหรงหรือ” เป๊าะจี้ถามเรื่อยๆ ก่อนจะนำแก้อี้ไปวางตั้งตรงข้างฝาผนังของห้อง

“ไปมาแล้วจ้ะ” หมวยตอบพลางมองภาพถ่ายเก่าๆ ที่แขวนเรียงรายอยู่ข้างผนังห้องที่สูงเหนือศีรษะเป๊าะจี้

“นั่งตรงนั้นเดี๋ยวนะ เป๊าะจี้จะปลดภาพถ่ายข้างบนนี่ลงมาเช็คทำความสะอาด คิดจะทำตั้งหลายวันแล้ว ดูสิฝุ่นจับหนาจนมองไม่ออกว่าเป็นรูปอะไร” เป๊าะจี้พูดพลางเตรียมชั้นเหยียบบนแก้อี้ให้สามารถปลดภาพถ่ายลงมาได้

หมวยและไข้ญ้อยลุกจากที่กุลิกุจจะไปช่วย

“ให้หมวยช่วยปลดภาพดีกว่านะเป๊าะจี้ เดี่ยวตกลงมาจะเจ็บตัวนะจ้ะ” หมวยแนะนำเพราะเป็นห่วง

“ไข้ญ้อยช่วยดีกว่าครับ” เสนอตัวบ้าง

“เออ...น่า ขอบใจ ขอบใจ อย่าห่วงเลย ไข้ญ้อยจับแก้อี้ไว้นะ ส่วนหมวยมารับภาพถ่ายจากมือเป๊าะจี้เร็วเข้า ภาพไม่ใหญ่ไม่โต ถือมือเดียวก็ไ้ได้ เป๊าะจี้ทำได้น่า” เป๊าะจี้พูดพลางปลดภาพถ่ายลงมาส่งให้หมวยที่ละภาพ รวมจำนวนสามภาพด้วยกัน เป๊าะจี้ลงจากแก้อี้ในเวลาต่อมา แล้วหยิบผ้าที่วางอยู่มาล้างๆ ภาพถ่ายที่หมวยรับมา

ตั้งไว้เมื่อครู่ ภาพแรกวางซ้อนอยู่บนสุดถูกนำมาขีดทำความสะอาดก่อน
ภาพอื่น

“ภาพอะไรครับเป๊าะจี้” ไข่น้อยถามพลางเพ่งสายตาพิจารณา
ภาพถ่ายเก่าๆ ในมือเป๊าะจี้

“โอ้โฮ! ภาพของลูกข้างสมัยโบราณใช่ไหมเป๊าะจี้” หมวยอุทาน
เมื่อเป๊าะจี้ขีดฝุ่นออกเกือบหมด

“จริงด้วย! ภาพข้างน้อย ขอไข่น้อยดูใกล้ๆ นะครับเป๊าะจี้” ไข่น้อย
อุทานพลางอดอ้อนจนเป๊าะจี้ส่งภาพให้ดู

“ให้เจ้หมวยดูด้วยซี” ขยับไปใกล้ไข่น้อย

“ภาพข้างน้อยสมัยโบราณจริงๆ ด้วย น่ารักจังเลยนะไข่น้อยนะ”
หมวยแสดงความคิดเห็นก่อนถามเป๊าะจี้

“เป๊าะจี้จำ ภาพข้างน้อยใบนี้ถ่ายนานกี่ปีแล้วจ๊ะ ดูมันเก่ามาก
เลย” หมวยถาม

“ต้องเป็นภาพถ่ายก่อนที่ไข่น้อยจะเกิดหลายปีแน่เลย สมัยก่อน
ไม่มีภาพถ่ายสีหรอก เป็นภาพขาวดำเหมือนภาพถ่ายใบนี้หมด บ้านของ
ไข่น้อยก็มีภาพขาวดำของตากับยายคล้ายๆ กับภาพนี้ หมายถึงสีของภาพ
นะเจ้หมวย” ไข่น้อยอธิบายพลางลูบกระจกหน้าภาพเบาๆ

“ภาพถ่ายใบนี้เป๊าะจี้ได้มาเมื่อประมาณสามสิบกว่าปีแล้ว เป๊าะจี้
รักภาพนี้มาก เพราะเป็นภาพของความทรงจำที่ประทับใจที่สุดเลย”
เป๊าะจี้พูดพลางหยิบภาพถ่ายมาพิจารณาดูด้านหลังภาพซึ่งมีกระดาษ
แผ่นหนึ่งวางซ้อนอยู่ใต้กระจกใสในกรอบหลังภาพ

“สมัยก่อนบ้านเป๊าะจี้เลี้ยงข้างน้อยตัวนี้หรือครับ” ไข่น้อยถาม

“ไม่ได้เลี้ยงไว้หรอก ข้างพลายน้อยเชือกนี้ไม่ใช่ข้างธรรมดา เป็นข้างสำคัญคู่พระบารมีของพระมหากษัตริย์ มีฐานะเทียบเท่าเจ้านายชั้น ‘เจ้าฟ้า’ เสียแหละ” เป้าะจี้อธิบายสั้นๆ

ไข่นุ้ยอ้าปากค้าง ทำท่าจะถามเป้าะจี้ แต่ซ้ากว่าหมวย เพราะความคิดเรื่องการบ้านที่ครูสั่งผูกขึ้นมาในสมองก่อน

“หมวยรู้แล้ว! ข้างเชือกนี้คือข้างเผือกไข่นุ้ยใหม่จะเป้าะจี้” หมวยอุทานอย่างมั่นใจ

“เออ...ถูกแล้ว” เป้าะจี้ตอบ

“ข้างพลายน้อยเชือกนี้ใช่ข้างเผือกหรือเปล่าจะเป้าะจี้” หมวยถามซ้ำความเดิม

“เดี๋ยวก่อนซี...ไข่นุ้ยขงใจ สงสัยว่าทำไมจึงเรียกว่า ‘พลาย’ ละเจ้หมวย หรือว่าเป็นชื่อของข้างครับเป้าะจี้” ไข่นุ้ยถามทั้งหมวยและเป้าะจี้

“ใช่แล้วแหละไข่นุ้ย เป้าะจี้เรียกเมื่อครูนี้เอง ไม่ได้ยินหรือตั้งใจฟังบ้างซี เป้าะจี้บอกว่า ‘ข้างพลายน้อยเชือกนี้ไม่ใช่ข้างธรรมดา’ เป็นข้างสำคัญคู่พระบารมีของพระมหากษัตริย์” หมวยอธิบายแทนเป้าะจี้ อย่างมั่นใจ

“หมวยพูดผิดนิดหนึ่งนะ ที่พูดว่า ‘เป็นข้างคู่พระบารมีของพระมหากษัตริย์’ ถูกต้องแล้ว แต่คำว่า ‘พลายน้อย’ ไม่ใช่ชื่อของข้าง” เป้าะจี้พยายามจะอธิบายต่อ

“เจ้หมวยทำอวดเก่งมากไปแล้ว อย่าพูดต่อเลย ขอร้องนะเจ้ให้เป้าะจี้เล่าให้ฟังดีกว่า ไข่นุ้ยจะได้ไม่ต้องจำสับสน เจ้หมวยนั่งฟังเฉยๆ

นะครับ” ไข่นุ้ยพูดจบทำท่าล้อเลียนหมวย ทำให้หมวยเกิดความอายและไม่พอใจ

“เจ้าไข่นุ้ย! ลืมแล้วหรือว่าตัวเองอ่อนนวนอนให้เจ้หมวยพามาหา เป้าะจี้ช่วยเรื่องการบ้าน เจ้หวังดีนะ มาว่าเจ้าทำไมทื่อ” หมวยตวาดเสียงดังพลางทำท่าจะร้องไห้

“โอ้...โอ้...เจ้หมวยครับ ขอโทษนะครับ อย่าโกรธเลยครับ นะ... นะเจ้หมวยคนดีคนดี” พุดพลางยกมือไหว้ขอโทษไปพลางและยื่นมือบีบหัวไหล่หมวยเบาๆ เพื่อปลอบใจ

เป้าะจี้หัวเราะขบขันเด็กทั้งสองพลางหยิบภาพถ่ายข้างน้อยจากมือของไข่นุ้ยมาถือไว้เอง และแก้มงทำท่าจะลุกขึ้นเดินหนี

“เออ...ทะเลาะกันให้พอนะ เป้าะจี้จะเอาภาพไปแขวนที่เดิม” พุดลงใจ

“เดี๋ยวก่อนซีครับเป้าะจี้ อย่าเพิ่งไป เล่าเรื่องข้างตัว...เฮ้ย...เชือกนี้ก่อนนะ นะครับ ไข่นุ้ยขออภัยละ” ไข่นุ้ยอ่อนนวนอนพลางหันไปมองหน้าหมวยเชิงขอแรงช่วยสนับสนุน

หมวยใจอ่อนเมื่อเห็นสีหน้าท่าทางของไข่นุ้ย หมวยมองหน้าเป้าะจี้เชิงขออภัย เป้าะจี้เข้าใจเด็กทั้งสองเป็นอย่างดี นั่งลงกับพื้นข้างๆ เสากลางของเรือน ยกภาพถ่ายที่ถืออยู่ขึ้นมามองซ้ำ ความทรงจำเก่าๆกลับคืนมาอีกครั้ง ไข่นุ้ยขยับเข้าไปนั่งติดกับหมวย ทั้งสองจับมือประสานกันเหมือนจะสื่อถึงกัน ไข่นุ้ยบีบมือหมวยเบาๆเหมือนจะบอกว่าขอโทษที่พุดจาล่วงเกินเมื่อครู่นี้ หมวยบีบมือตอบเพราะรักและเอ็นดูไข่นุ้ยเหมือนน้องชายตนเอง

หมวยอยากฟังเรื่องเล่าจากเป๊าะจี คือเหตุผลหนึ่งที่พาไข่นุ้ยมาบ้านเป๊าะจี และวันนี้หมวยคงไม่ผิดหวัง

เป๊าะจีมองหน้าหมวยกับไข่นุ้ยอย่างเข้าใจความรู้สึกใคร่เอ็นดูเหมือนลูกหลาน ทำให้เป๊าะจีคิดทบทวนลำดับเหตุการณ์และเลือกสรรถ้อยคำภาษาท่าทางที่คิดว่าดีที่สุดมาใช้สื่อสาร

3. “ฟัง” “พลาญ”

ย้อนเวลาไปในอดีตประมาณสามสิบกว่าปีมาแล้ว หมู่บ้านกาลอ เป็นหมู่บ้านหนึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอรามัน ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิม สภาพพื้นที่รอบๆหมู่บ้านอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพรรณและป่านานาชนิด เช่น ป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าพรุ

หมวยนั่งฟังเปาะจี้เล่าถึงสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านกาลอยังไม่หมด ก็ขยับเข้าไปใกล้เปาะจี้ก่อนเอ่ยปากถามขึ้นว่า “เปาะจี้จำ ป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าพรุ เป็นอย่างไรหรือ หมวยอยากรู้”

“ป่าดิบชื้นคือป่าที่มีความชื้นของพื้นที่สูง เช่น หุบเขา ริมห้วย ป่าดิบเขาคือป่าที่มีพื้นที่เป็นยอดเขา มีเมฆปกคลุมเสมอ อากาศชื้นตลอด ส่วนป่าพรุก็คือสังคมของพืชประเภทป่าดิบชื้นเขตร้อน เช่น สาครู กก จิกน้ำ เสม็ดแดง เฟิน ปาล์ม หว่า เป็นต้น หมู่บ้านกาลอมีภูเขาอยู่ใกล้ๆหลายลูก ที่เปาะจี้รู้จักคือภูเขาบือเงาะดีดอง” เปาะจี้อธิบาย ซ้ำๆเพื่อให้หมวยเข้าใจ

“สมัยก่อนคงจะมีต้นไม้ใหญ่ๆเท่ากับข้างไร่ไหมครับ พ่อของ

ไข่นุ้ยบอกว่ามีต้นไม้ใหญ่มากมายและมีสัตว์ป่าหลายชนิดด้วย จริงไหมครับ เป้าะจี้” ไข่นุ้ยถาม

“ถูกต้อง...สมัยก่อนมีต้นไม้ใหญ่มากมาย หากจะโอบรอบโคนต้นไม้บางต้นให้รอบได้นั้น อาจจับมือกันโอบถึงสามสิบคนที่เดียวละ” เป้าะจี้บอก

“โอ้โฮ! จริงหรือจะเป้าะจี้ หมวยก็เคยได้ยินเขาเล่าเหมือนกัน ว่าต้นไม้สมัยก่อนมีมากและต้นสูงใหญ่ แต่หมวยจำชื่อไม่ได้ เขาบอกว่า ผึ้งชอบไปทำรังอยู่” หมวยเล่าอย่างตื่นเต้น

“ต้นไม้ใหญ่ที่ผึ้งชอบไปทำรัง ชาวบ้านเขาเรียกว่าต้นยวนผึ้ง มีผึ้งมาอยู่มากมายทั้งผึ้งราชฎร์และผึ้งหลวง เป้าะจี้เคยเห็นบ่อยๆเมื่อสมัยหนุ่มๆ เพราะว่าเป้าะจี้ชอบไปเที่ยวป่ากับเพื่อนๆ สนุกมากเลยแหละ” เป้าะจี้พูดพลางหัวเราะเบาๆ นึกถึงสมัยที่ตนเคยไปเที่ยวป่า

“เป้าะจี้ครับ ผึ้งราชฎร์กับผึ้งหลวงเป็นอย่างไรหรือครับ” ไข่นุ้ยถามอย่างสงสัย

“อ้อ...ผึ้งราชฎร์กับผึ้งหลวงก็คือผึ้งเหมือนกัน ต่างกันตรงจำนวนของรังผึ้งบนต้นไม้ใหญ่ๆ หากมีผึ้งไปทำรังอยู่นับรังได้ไม่เกินสิบห้ารัง ชาวบ้านสามารถไปจับไปตีเอารังและน้ำหวานได้ เขาเรียกว่าผึ้งราชฎร์ แต่หากต้นไม้ใหญ่ต้นใดมีผึ้งไปทำรังเกินสิบห้ารัง เขาเรียกว่าผึ้งหลวง ใครจะไปจับไปตีเอาน้ำหวานจะต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อน ซึ่งอาจมีการประมุลงัน เป็นการทำอาชีพเพื่อการค้า” เป้าะจี้อธิบาย

“แสดงว่าป่าไม้สมัยก่อนอุดมสมบูรณ์มากเลยใช่ไหมจ๊ะ เป้าะจี้” หมวยถาม

“ใช่แล้ว พวกสัตว์ป่าก็มีมากด้วยนะ” เป้าะจิบอก

“มีเสือไหมครับ” ไข่น้อยถาม

“มีสิ...เสือ หมี หมูป่า ชะนี ลิง ค่าง นกต่างๆ รวมถึงสัตว์ใหญ่
จำพวกช้างป่าก็มีมากมาย” เป้าะจิบอก

“เออ...จริงสิ เรื่องช้าง...เมื่อครูนี่เป้าะจี้พูดถึงหมู่บ้านกาลอ จะต้อง
เกี่ยวกับช้างน้อยในภาพถ่ายนี้ใช่ไหมเป้าะจี้ เล่าต่อเถอะเป้าะจี้” หมวย
คะยั้นคะยอ

เป้าะจี้หัวเราะขบขันเมื่อเห็นไข่น้อยกุกกูกูจมานั่งงอแงๆตรงหน้า
ของตน พร้อมที่จะรับฟังเรื่องเล่าต่อ

“ถึงไหนแล้วละไข่น้อย” เป้าะจี้ถามอย่างเอ็นดู

“ถึงตรงที่บ้านกาลอมีความอุดมสมบูรณ์ มีป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา
ป่าพรุล้อมรอบ และยังมีภูเขา...เอ่อ...ภูเขาอะไรนะเจ้หมวย” ไข่น้อยถาม
หมวยเพราะจำชื่อไม่ได้

“ภูเขาบือเงาะ” หมวยตอบเท่าที่จำได้

“บือเงาะดีอลง” เป้าะจิบอกซ้ำ

หมวยกับไข่น้อยยิ้มพลางพยักหน้ารับคำบอกเล่าของเป้าะจี้อย่าง
มั่นใจ เป้าะจี้หยิบภาพถ่ายของช้างน้อยขึ้นมาดูซ้ำอีก เอาผ้าที่วางอยู่
ด้านข้างที่นั่งตนมาเช็ดทำความสะอาดซ้ำจนกระจกในกรอบด้านหน้าภาพ
ใสแววขึ้นกว่าเดิม เรื่องราวในอดีตเด่นชัดขึ้นในความทรงจำเหมือน
กระจกหน้ากรอบภาพถ่าย เป้าะจี้ดำเนินเรื่องต่อโดยใช้ภาษาท่าทาง
ประกอบนำฟัง

“ช้างพังสะอาดเป็นช้างเชือกหนึ่งที่นายเงาะกะ มะตาดี ชาวบ้าน

กาลอเลียงไว้ ข้างฝั่งสะอาดแสนรู้ นิสัยดี รักเจ้าของมาก และเจ้าของก็รักมันมากเช่นกัน เพราะข้างฝั่งสะอาดขยันทำงาน ไม่เคยเกเรเลย”

เป้าะจี้หยุดทำท่าคิดเรื่องเพื่อเล่าต่อไป ไช่ฮุ้นยขยับเข้ามาใกล้ แวดตาที่มองเป้าะจี้บ่งบอกถึงความสงสัยบางอย่าง

“จะถามอะไรไช่ฮุ้นย” เป้าะจี้ถาม

“รีบถามสิ...ไช่ฮุ้นย เป้าะจี้จะได้เล่าเรื่องต่อไป” หมวยเดือน

“ถามนิดเดียวนะครับเป้าะจี้ คือถามว่าข้างฝั่งสะอาดคือข้างตัวเดียวกันกับข้างในภาพถ่ายนี้ใช่ไหม” ไช่ฮุ้นยกระซิบถามเป้าะจี้เบาๆ

“ไม่ใช่” เป้าะจี้ตอบสั้นๆ

“คงจะเป็นแม่ของข้างในภาพถ่ายใช่ไหมครับ” ไช่ฮุ้นยเดา

“ฟังก่อนซี...ไช่ฮุ้นยอย่าฟังถาม เป้าะจี้จะเล่าให้ฟังเองนั่นแหละ” หมวยเริ่มรำคาญ

“ถามอีกนิดเดียวนะครับ เป้าะจี้อย่าฟังโกรธนะครับ” ไช่ฮุ้นยออกอ้อน

“เออ...ถามมาให้หมดเลย” เป้าะจี้อนุญาต

“ถามเรื่องข้างฝั่งสะอาดเป็นตัวผู้หรือตัวเมียครับ”

“เจ้รู้แหละ...หากเป้าะจี้ตอบว่าตัวเมีย ไช่ฮุ้นยก็คิดเดาอีกว่าเป็นแม่ของข้างในภาพถ่ายใช่ไหมละ” หมวยพูดตักคอกอย่างหมั่นไส้

“เจ้หมวยเฉยไว้ก่อนน่า อย่ารู้มากน่า ขอบเดาความคิดคนอื่นไม่พูดด้วยแล้ว” ไช่ฮุ้นยบ่นอุบอิบ

“พอแล้ว พอแล้ว อย่าเถียงกันเลย ฟังเป้าะจี้ต่อให้ตีๆนะ”

เป้าะจี้เตือนทั้งสองก่อนแล้วพูดต่อไป “ข้างฝั่งสะอาดเป็นข้างเพศเมีย

และมีชื่อจริงๆคือ 'สะอาด' คำว่า 'ฟัง' หมายถึงข้างเพศเมีย ไม่มีงา บางตัวอาจมีงา แต่จะเป็นงาสั้นๆ เรียกว่า 'ขนาย' ส่วนข้างเพศผู้ชาย เรียกกันว่า 'ข้างปลาย' เช่นข้างเพศผู้ชายชื่อ 'ไข่น้อย' เขาก็จะเรียกว่า 'ข้างปลายไข่น้อย' เข้าใจไหมล่ะ" เป๊าะจี้อธิบายพลางหัวเราะเบาๆ

หมวยหัวเราะคิกๆชอบใจพร้อมกับชี้นิ้วไปที่ตัวไข่น้อยแล้วเอ่ยคำว่า "ข้างปลายไข่น้อย"

พอพูดจบหมวยก็หัวเราะ

"เป๊าะจี้ครับ...ไข่น้อยเข้าใจแล้วครับ คำว่า 'ปลาย' คือคำเรียกข้างเพศผู้ หากข้างเพศเมียจะใช้คำว่า 'ฟัง' เช่นข้างเพศเมียชื่อ 'หมวย' เราก็มักเรียกว่า 'ข้างฟังหมวย' ถูกต้องไหมครับ" ไข่น้อยถามย้อนพลางส่งเสียงหัวเราะดังลั่น

"เออ...ถูกต้องแล้ว" เป๊าะจี้ตอบยิ้มๆ

"เป๊าะจี้ยังมีเรื่องของเพศข้างจะเล่าต่ออีกคำหนึ่ง คือคำว่า 'สึดอ'..."

เป๊าะจี้ยังไม่ได้พูดต่อ ไข่น้อยอุทานขึ้นมาก่อน

"อะไรนะ! เป๊าะจี้ ข้างประเภทไหนอีกล่ะมีคำว่า ดอ...ดอ" ไข่น้อยสงสัย

"ข้างสึดอ ส เสือ สระอี อ่านว่า 'สึด' ด เด็ก อ อย่างรวมกัน อ่านว่า 'ดอ' รวมกันแล้วคือ 'สึดอ'" เป๊าะจี้อธิบายซ้ำๆ

"เข้าใจแล้วครับ และคำว่า 'สึดอ' เป็นข้างเพศไหนอีกล่ะครับ เป๊าะจี้" ไข่น้อยรู้สึกรัง

"ข้างสึดอคือข้างปลายหรือข้างเพศผู้ แต่ไม่มีงา ข้างสึดอมีไม่บ่อยมาก สรุปก็คือข้างจะมีชื่อเรียกเกี่ยวกับเพศอยู่สามคำ คือ

ข้างพลายคือเพศผู้ ข้างพังคือเพศเมีย และข้างสือคือเพศผู้แต่ไม่มีงา”
เป๊าะจี้อธิบาย

“โอโฮ! ฟังรู้ณะนี้ เป๊าะจี้เก่งที่สุดเลย ไข่น้อยคิดว่าเพศของข้าง
คล้ายกับคนนะเจ้หมวย คือผู้ชายจริงๆ เข้มแข็งเป็นแมน เปรียบเหมือน
ข้างพลาย ส่วนผู้หญิงอ่อนแอ นิ่มนวล น่ารัก เป็นกุลสตรี เปรียบ
เหมือนข้างพัง ส่วนคนที่มีความเข้มแข็ง และอ่อนโยน น่ารัก งดงาม
ปนกัน เปรียบเหมือนข้างสือคจริงไหมครับเจ้หมวย” ไข่น้อยขอความเห็น

“บ้านะสิ...ไข่น้อยพูดบ้างๆ พูดมากอีกแล้วนะ ข้างนะจ๊ะ จะเหมือน
คนได้อย่างไรละ เอาจมาเปรียบกันไม่ได้หรอก คิดให้มันสร้างสรรค์หน่อย
สิจ๊ะ” หมวยต่อว่า

“โถ...โถ...อย่าหน้างอสิ...เจ้หมวย ไข่น้อยพูดเล่นๆ ไม่กล้าเอาข้าง
มาเปรียบเทียบกับคนหรอกนะ” ไข่น้อยเสียงอ่อนลง

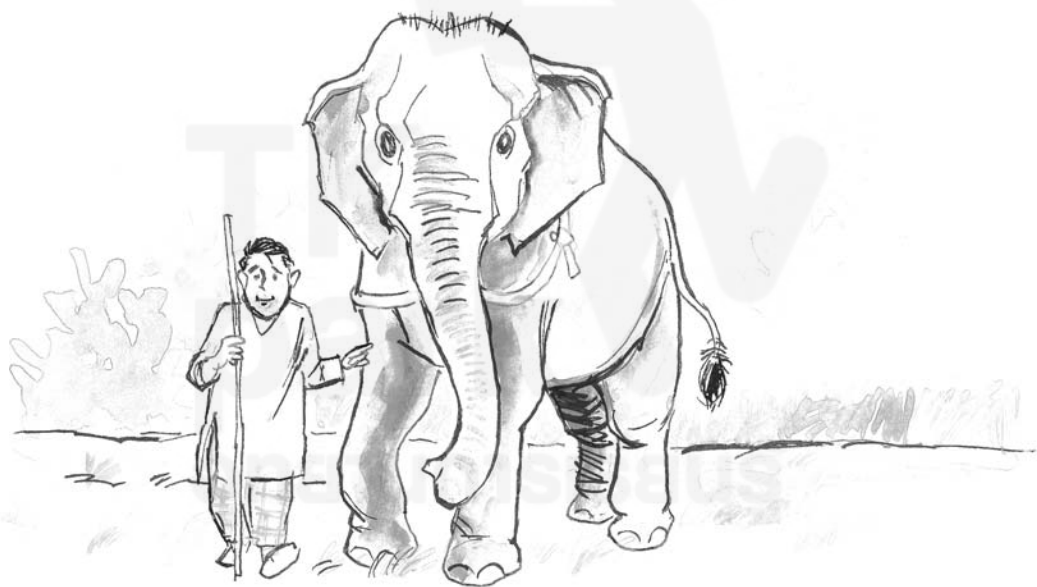
“ใช่แล้ว ไข่น้อยพูดถูก ชีวิตได้ก็ตามที่ได้เกิดมาเป็นคนหรือมนุษย์
คือผู้โชคดีที่สุด การกระทำจะเป็นตัวกำหนดว่าเป็นคนหรือมนุษย์หรือไม่
มนุษย์ก็คือสัตว์ แต่เป็นสัตว์ประเสริฐ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก
การกระทำที่ดี แต่ถ้ามนุษย์หรือคนได้ก็ตามเกิดมาแล้วไม่มีจริยธรรม
คุณธรรม จิตใจโหดร้าย ชอบทำร้ายผู้อื่น ขาดความเมตตา เขาเรียกว่า
อมมนุษย์ คือไม่ใช่มนุษย์” เป๊าะจี้อธิบายเพื่อสั่งสอน

หมวยและไข่น้อยตั้งใจฟังอย่างดีทุกครั้งทีเป๊าะจี้สั่งสอนตน เป๊าะจี้
เองก็ชื่นชมเด็กทั้งสองเช่นกัน ความมีมารยาท เณลิยฉลาด และสนใจ
รอบรู้ของหมวยกับไข่น้อยทำให้เป๊าะจี้เอ็นดูและอยากถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ
ให้ฟังตลอดไปหากเด็กทั้งสองต้องการจะฟัง หลายครั้งที่เป๊าะจี้เล่าเรื่องราว

ต่างๆ ให้ฟัง ทั้งหมวยและไข่มุกจะตั้งใจและรับรู้ นำเอาสิ่งดีงามไปประพฤติปฏิบัติให้เห็นเสมอ

เป้าะจี้ก็มมองภาพถ่ายข้างปลายน้อยในกรอบกระจกและยกขึ้นวางบนตักของตนเอง กิริยาท่าทางของเป้าะจี้ทำให้หมวยและไข่มุกคาดเดาได้ว่ากำลังคิดทบทวนเรื่องราวเพื่อเล่าต่อจากเดิม หมวยดึงมือไข่มุกมาบีบเบาๆ อีก ส่งสัญญาณเตือนให้รู้ว่าควรทำตัวอย่างไร ทั้งสองคนขยับเข้าหากัน ดวงตากลมจ้องมองใบหน้าเป้าะจี้พลางยิ้มอย่างสดใส เป้าะจี้ดำเนินเรื่องต่อด้วยภาษาท่าทางสนุกสนาน

4. ภูเขาบือเจาะดีอลง

ที่ราบเชิงเขาบือเจาะดีอลงไม่ไกลจากหมู่บ้านกาลอมมากนัก ข้างฝั่งสะอาดเดินช้า ๆ สว่างมเคียงคู่ นายเจ๊ะกะ มะตาดี เจ้าของผู้ใจดี มาถึงที่ราบเชิงเขาในเช้าวันหนึ่ง ระหว่างทางฝั่งสะอาดไข้วงเก็บยอดหญ้า ใบไม้ และกิ่งอ่อนข้างทางเพื่อกินเป็นอาหาร บางครั้งฝั่งสะอาดจะไข้วง ถอนต้นหญ้าแล้วฟาดให้ดินหลุดหมดก่อนจะนำมากิน บางครั้งจะไข้วง กำหญ้าเอาไว้ นายเจ๊ะกะ มะตาดี มีความรักความผูกพันกับฝั่งสะอาด ของตนมาช้านาน วันนี้เขาพาฝั่งสะอาดมายังบริเวณเชิงเขาซึ่งอุดมสมบูรณ์ ด้วยพืชพรรณที่เป็นอาหารของข้างขึ้นอยู่มากมาย หญ้าปล้อง กอไผ่อ่อน มะเดื่อ และไทร มีมากในบริเวณนี้ ฝั่งสะอาดคงพอใจมากเพราะเป็น อาหารโปรด

“เจ้าจกินอาหารอยู่บริเวณนี้ให้พอใจเถิดนะฝั่งสะอาด ข้า...จะไป คุยกับเพื่อนแถว ๆ นี้แหละ” นายเจ๊ะกะบอกกับข้างฝั่งสะอาดของตน ก่อนจะเดินจากไป

ข้างฝั่งสะอาดมองตามหลังนายเจ๊ะกะที่เดินจากตนไปจนลับสายตา

แถวนี้ไม่มีอ้อย ข้าวโพด ข้าวฟ่าง สับปะรดให้กินเลย แต่ ฟังสะอาดก็ชื่นชอบไม่ยืนต้นที่อยู่ใกล้ๆ ต้นมาก

ไข่นุ้ยแผลงจับข้อเท้าเป๊าะจี้แล้วบีบเบาๆ อย่างลึมตัว เป๊าะจี้หยุด เล่าหันไปมองหน้าแล้วยิ้มให้อย่างอ่อนโยน

“สงสัยอะไรอีกละคราวนี้ ถ้ามมาลี” เป๊าะจี้เปิดโอกาสให้

“ข้าง...กินไม่ยืนต้นด้วยหรือครับ...เป๊าะจี้” ไข่นุ้ยถามเบาๆ

“นั่นนะสิ...หมวยก็สงสัยนานแล้ว” หมวยบอกตามตรง

“กินซี...ข้างบางตัวชอบไม่ยืนต้นมากเลย เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ ผล และกิ่งอ่อนๆ ข้างจะชอบกินทั้งนั้น ต้นไม้บางต้นที่ไม่ใหญ่มากนัก ข้างจะใช้กำลังโน้มลงเพื่อกินกิ่งใบที่อยู่ปลายยอดได้” เป๊าะจี้อธิบาย

“ไม่ยืนต้นอะไรบ้างครับเป๊าะจี้” ไข่นุ้ยถามต่ออย่างสนใจ

“มีมากมายเลย เช่น ไทร มะเดื่อ ขนุน ตูมกาขาว ส้มเสี้ยว จี๊ว มะขามป้อม หรือพืชพวกเต่าร้าง หว่า กะพ้อ ข้างก็ชอบกิน มีอีก ชนิดหนึ่งที่ข้างชอบมาก คือมะขาม” เป๊าะจี้อธิบาย

“มะขามหรือครับ...แหม! เปรี้ยวจะตาย ข้างชอบกินจริงๆ หรือครับ” ไข่นุ้ยถามพลางชี้ต้นน้ำลายท่าท่าเปรี้ยวปาก

“มะขามนี่แหละที่ข้างชอบมาก โดยเฉพาะมะขามเปียกแล้วข้าง จะยิ่งชอบกิน” เป๊าะจี้บอก

“เพราะอะไรหรือจ๊ะ” หมวยถาม

“มะขามเปรี้ยวเหมือนยาวิเศษของข้าง เพราะช่วยระบายท้อง ในบางครั้งเจ้าของข้างต้องการให้มันได้รับแร่ธาตุเกลือ ก็จะนำมะขามเปียก มาแผ่แบนๆ แล้วเอาเกลือใส่ตรงกลาง ปั้นเป็นก้อนกลมๆ แล้วให้ข้าง

ของตนกิน หากข้างไม่สบายก็ทำเช่นเดียวกันนี้ คือนำมะขามเปียกมาห่อยาไว้ด้านใน แล้วปั้นกลมๆให้กิน ซึ่งข้างจะกินได้ง่ายมากเลย” เป้าะจือธิบาย

“ทำไมข้างต้องกินเกลือครับ” ไข่นุ้ยถามต่ออย่างสนใจ

“ข้างจำเป็นต้องได้อาหารประเภทธาตุเกลือเพื่อเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามธรรมชาติ พื้นที่บางแห่งจะมีดินชนิดหนึ่งที่มีความเค็ม เรียกว่า ‘ดินโป่ง’ ข้างก็จะหากินได้ ข้างบางเชื่อถูกคนนำมาเลี้ยงไว้ แต่บริเวณที่เลี้ยงไม่มีดินโป่งเลย เจ้าของข้างเลยให้กินเกลือ โดยนำมะขามเปียกห่อแล้วปั้นเป็นก้อนกลมๆให้กินอย่างที่บอกไปแล้ว” เป้าะจือธิบาย

“แต่ละวันข้างกินอาหารมากไหมจ๊ะ” หมวยถามอย่างสนใจ

“มากซี เพราะข้างเป็นสัตว์ใหญ่ ในแต่ละวันมันต้องกินอาหารประมาณสองร้อยห้าสิบกิโลกรัม น้ำวันละสิบห้าปี๊บ เพราะว่าข้างไม่มีกระเพาะพิเศษสำหรับเก็บอาหารสำรอง ไม่เหมือนวัวควายที่มีที่เก็บอาหารสำรอง สามารถสำรองออกมาเคี้ยวเอื้องได้ในยามว่าง ส่วนข้างจำเป็นต้องกินตลอดและถ่ายตลอด” เป้าะจือธิบาย

“ข้างฟังสะอาดคงมีความสุขมากกว่าข้างอีกหลายๆเชือกนะ เป้าะจือ เพราะมีอาหารอุดมสมบูรณ์ให้กินตลอด ไม่เหมือนข้างตามถนนหนทางในเมืองใหญ่ๆ หมวยเคยเห็นเจ้าของข้างพาเข้ามา นำกล้วยมาขายให้คนเพื่อให้คนซื้อกล้วยของตนแล้วส่งให้ข้างตนกิน เพราะมีคนจำนวนมากรักและสงสารข้าง” หมวยพูดเศร้าๆเมื่อนึกถึงข้างตามเมืองใหญ่

“แบบที่หมวยเห็นมานั้นเขาเรียกว่า ‘ข้างเลี้ยงคน’ อาศัยความน่ารักไร้เดียงสาของสัตว์มาเป็นเครื่องมือทำมาหากิน น่าเศร้ามากจริงๆนั่นแหละ เพราะตามธรรมชาติข้างชอบอยู่ป่าที่มีอากาศเย็น แสงไม่จัด

นัก” เป้าะจี้พูดเศร้าๆ

“เป้าะจี้ครับ เล่าเรื่องข้างพังสะอาดต่อเถอะ ถึงตรงที่เจ้าของข้างไปคุยกับเพื่อนแล้ว ต่อไปเกิดอะไรกับข้างพังสะอาดหรือครับ” ไข่น้อยตัดบทเพราะรู้สึกเศร้าเหมือนกันหากจะพูดเรื่องข้างที่คนนำมาเลี้ยงในเมือง

“คงไม่มีเสือเข้ามาทำทายเป็นต่อสู้อำนาจข้างพังสะอาดนะเป้าะจี้คงเศร้าอีกแน่ๆ” หมวยคาดเดา ซึ่งก็ตรงกับความคิดของไข่น้อย

“ไม่ใช่เสือหรอก แต่เป็นข้างป่า ข้างป่ามาหาพังสะอาด...” เป้าะจี้กำลังจะเล่าต่อไป เสียงอุทานของไข่น้อยดังขึ้นอย่างตื่นเต็น

“ข้างป่า! มีข้างป่ามาหรือครับ ก็ตัวครับ มีงาสีขาวยาวๆแน่เลย มีข้างสีดอมาด้วยไหมครับเป้าะจี้” ไข่น้อยถามตามที่ตนอยากรู้

“ข้างป่าเป็นอย่างไรจะเป้าะจี้” หมวยถามบ้าง

“ข้างป่าจะอยู่รวมกันเป็นฝูง ฝูงหนึ่งมีประมาณห้าถึงสิบตัว มีข้างพลายตัวหนึ่งที่แข็งแรงที่สุดเป็นหัวหน้าฝูง ทำหน้าที่คอยปกป้องอันตรายให้ข้างในฝูงของตน และยังทำหน้าที่เป็นจำฝูง” เป้าะจี้อธิบาย

“แสดงว่าข้างชอบมีเพื่อน ๆ อยู่ด้วยใช่ไหมครับ ไข่น้อยก็ชอบมีเพื่อน ๆ อยู่ด้วยเช่นกัน” ไข่น้อยบอกตามความจริง

“ข้างป่าที่ไม่อยู่รวมกับฝูงก็มี เช่นข้างแก่ๆ ส่วนข้างหนุ่มๆ ที่ไม่อยู่รวมกับฝูงเขาเรียก ‘ข้างโตน’ ซึ่งเป็นข้างน่ากลัวมาก...” เป้าะจี้หยุดเล่าเมื่อไข่น้อยอุทานขึ้นอีก

“ข้างโตน! เป็นอย่างไรเป้าะจี้ ทำไมน่ากลัวล่ะ” ถามอย่างตื่นเต็น

“ข้างโตน คือข้างเกเรถูกขับไล่ออกจากฝูง นิสัยของมันดุร้าย อาจทำอันตรายผู้พบเห็นได้เสมอ” เป้าะจี้อธิบาย

“ฟังดูแล้วก็คล้ายๆ สังคมของคนนะไข่นุ้ย คนที่เกเรมากไม่มีใครอยากสมาคมด้วยเลยต้องอยู่คนเดียว เมื่ออยู่คนเดียวนานๆ กลายเป็นคนคิดมากก็มี ขาดเพื่อนที่จะปรึกษา เพราะความเกรงแท้ๆ เลยนะเป๊าะจ๊ะ” หมวยพูดกับเป๊าะจ๊ะพลางหันไปมองหน้าไข่นุ้ย

“ไข่นุ้ยรู้แล้วแหละว่า...เจ้หมวยจะว่าไข่นุ้ยต่ออีก และรู้ด้วยว่าเจ้หมวยจะพูดอะไรกับไข่นุ้ย” ทำท่ารู้ทัน

“พูดว่าอย่างไรหือ” หมวยย้อนถาม

ไข่นุ้ยเอามือตัวเองบีบจมูกของตนไว้เบาๆ ทำท่าพูดเลียนแบบเสียงของหมวย “จำไว้นะไข่นุ้ย อย่าทำตัวเกเรเหมือนข้างโทนะ เพราะจะไม่มีใครอยากเป็นเพื่อนเล่นด้วย...” ไข่นุ้ยหัวเราะเสียงดังเมื่อพูดจบ

“รู้ดีนัก...นี่เนาะ...” หมวยพูดพลางตบผัดเข้าที่ไหลด้วยหมั้นใส่ ไข่นุ้ยหัวเราะชอบใจอีก

เป๊าะจ๊ะนั่งฟังเด็กทั้งสองได้ตอบทยอกล้อกันแล้วก็รู้สึกขบขัน หัวเราะอย่างอารมณ์ดี ไข่นุ้ยขยับเข้ามานั่งใกล้ๆ เป๊าะจ๊ะอีก

“เป๊าะจ๊ะครับ ข้างโทเนกรักกับข้างตกมันเหมือนกันไหมครับ” ไข่นุ้ยถามอย่างสงสัย

“เออ...จริงสิ หมวยเคยได้ยินมาว่า ข้างตกมันฆ่าเจ้าของตายก็มีข้างที่ตกมันเป็นข้างตัวผู้ไข่ใหม่จ๊ะ หรือเป็นข้างโทนอย่างที่ว่าไข่นุ้ยถาม” หมวยถามเพิ่ม

“ข้างตกมันเป็นได้ทั้งข้างโทนและข้างตัวไข่ไป มีทั้งตัวผู้และตัวเมียสาเหตุที่มันตกมันเพราะร่างกายของมันสมบูรณ์ อยู่ในเกณฑ์ผสมพันธุ์อายุราวๆ ยี่สิบถึงสี่สิบห้าปี ต่อมาที่ขมับทั้งสองข้างจะบวมโตเท่าไข่ไก่ และ

จะมีน้ำเมือกสีขาวข้นไหลออกมา มีกลิ่นฉุนมากและเหม็นสาบรุนแรง เรียกว่า 'ตกมัน' ข้างที่ตกมันจะแสดงอาการดูร้าย ทำร้ายสิ่งของขวางหน้าทุกอย่าง ความจำของมันจะเสื่อม แล้วก็ทำร้ายเจ้าของได้ เพราะจำไม่ได้ว่าเป็นเจ้าของตน อาการของข้างตกมันจะเป็นอยู่ประมาณสองถึงสามสัปดาห์ ส่วนมากคนที่เป็เจ้าของจะรู้ว่าข้างของตนตกมัน เขาจะเปลี่ยนโซ่ที่ล่ามให้ใหญ่ขึ้น นำไปล่ามกับที่ซึ่งแข็งแรง และจะก่อกองไฟไว้รอบๆ เพื่อให้ควันไฟลอยคลุ้งกระจาย จะช่วยไม่ให้เกิดเหตุร้ายขึ้น” เป้าะจือธิบาย

“มีเหตุร้ายเกิดขึ้นกับข้างตกมันอย่างไรครับ และควันไฟช่วยอย่างไรครับ” ไข่น้อยสงสัย

“ควันไฟจะกลบกลิ่นเหม็นสาบน้ำมันของข้างได้ ถ้าหากไม่มีควันไฟกลบกลิ่นสาบ ข้างตัวอื่นๆซึ่งไม่ตกมันพอได้กลิ่นเหม็นสาบ จะเข้ามาทำร้ายทันที ข้างตกมันสู้ไม่ได้ เพราะถูกล่ามด้วยโซ่เส้นใหญ่ และผูกกับที่ซึ่งแข็งแรง” เป้าะจือธิบาย

“นำสงสารจิงเลยนะ ไข่น้อย” หมวยทำเสียงเศร้า

“นั่นนะซี ตกมันแล้วความจำเสื่อมอีก ถูกล่ามด้วยโซ่เส้นใหญ่ในที่ซึ่งแข็งแรง อารมณ์คงหงุดหงิดแน่เลย” ไข่น้อยลงความเห็น

“เจ้าของจะให้ข้างตกมันของตนกินอาหารน้อยลง และให้กินผักเขียวบ่อยๆ” เป้าะจือบอก

“ทำไมต้องให้กินผักเขียวครับ” ไข่น้อยถามต่อ

“ผักเขียวจะทำให้ข้างตกมันอารมณ์ดีขึ้น และระยะเวลาตกมันจะสั้นลง” เป้าะจือธิบาย

“เป๊าะจี้จ้า ข้างป่าที่มาหาข้างพังสะอาดตกมันหรือเปล่าจ๊ะ” หมวยถาม

“ไม่ใช่ข้างตกมัน ไม่ใช่ข้างโทน แต่เป็นข้าง...” เป๊าะจี้ยังไม่ได้พูดต่อเพราะก้มลงมองภาพถ่ายข้างอยู่ ไข่น้อยเลยพูดต่อว่า

“ข้างสีดอแน่เลย...” ไข่น้อยตอบเสียงดัง

เป๊าะจี้ไม่ตอบรับ แต่หัวเราะขบขันน้ำเสียงสีหน้าท่าทางของไข่น้อย หมวยรู้สึกเช่นเดียวกับเป๊าะจี้ นึกขบขันท่าทางมันใจของไข่น้อย ที่คิดว่าตนตอบถูกแน่ หมวยมองหน้าไข่น้อย ทำตาเขียวเข็งดูก่อนบอกว่า

“อย่าพูดจาไร้สาระมากไปนะจ๊ะไข่น้อย มันไม่ดี การที่เราล้อเลียนขบขันในบุคลิกภาพของคนอื่นไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้อง เป็นการเสียมารยาท” หมวยให้ข้อคิด

“รู้แล้ว...เจ้หมวย ขอขอบคุณมากที่เตือนไข่น้อยครับ ไข่น้อยคิดว่าข้างสีดอคงเป็นข้างที่เก่งและฉลาด เพียงแต่ไม่มีงานเท่านั้น น่าสงสารมาก หากมีการต่อสู้กันคงแพ้ข้างพลาย หรืออาจถูกรังแกก็ได้จริงไหมครับเป๊าะจี้” ไข่น้อยขอความเห็น

“ใครบอกละ...ว่าข้างสีดอสู้ข้างพลายไม่ได้ ข้างสีดอไม่ยอมให้ข้างอื่นมารังแกง่าย ๆ หรือไข่น้อย” เป๊าะจี้บอก

“จริงหรือครับเป๊าะจี้ ไข่น้อยไม่รู้จริงๆ ข้างสีดอเก่งจริงๆ หรือครับ” ไข่น้อยสงสัย

“ข้างสีดอจะมีลำตัวใหญ่กว่าข้างพลายอีกนะ มีกำลังมากกว่าด้วย เวลาต่อสู้กันนั้น ข้างสีดอจะเอางวงรวงขาของข้างพลายแล้วบีบเข้าหากันแน่น ทำให้ข้างพลายเจ็บปวดจนวิ่งหนีแทบไม่ทัน อีกอย่างหนึ่ง

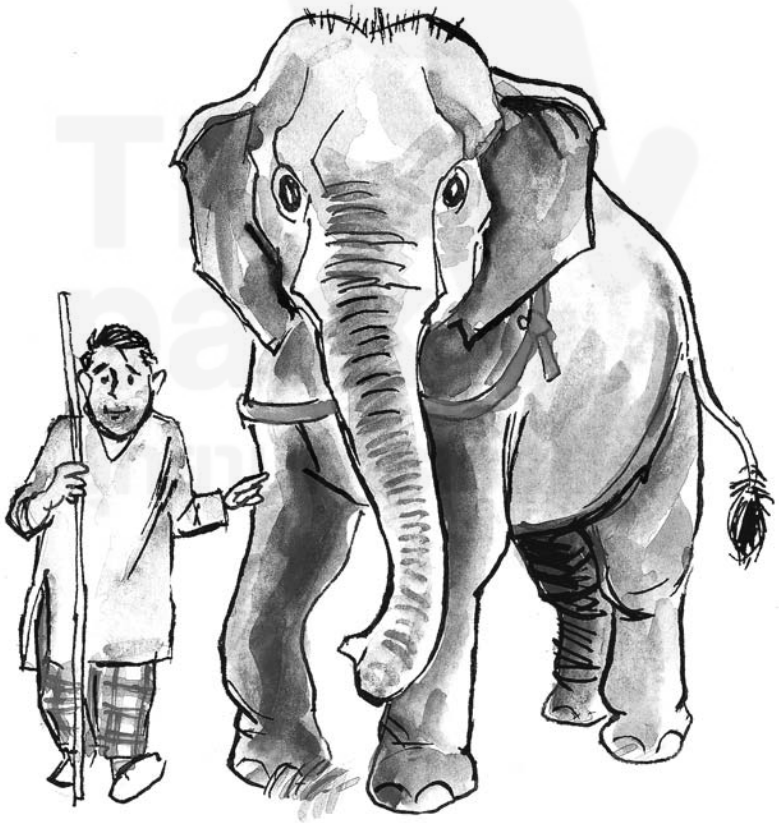
นะ หากเอาข้างสึดออกไปฝึกฝนจะเป็นข้างที่ฉลาด น่ารัก แสนรู้ และขยันที่สุด” เป้าะจี้อธิบาย

“ตกลงว่าข้างป่าที่มาหาข้างพังสะอาดเป็นข้างอะไรจะเป้าะจี้” หมวยถามขัดจังหวะ เพราะไม่ชอบฟังเรื่องการต่อสู้กันของข้างเหมือนไข่นุ้ย

เป้าะจี้มองหน้าหมวยอย่างเข้าใจความรู้สึก เป้าะจี้หยิบภาพถ่ายมาถือไว้ก่อนยิ้มอย่างภาคภูมิใจ แล้วยกขึ้นสูงเหนือศีรษะตน สายตาและสีหน้าของเป้าะจี้ขณะนั้นทำให้หมวยและไข่นุ้ยเดาได้ทันทีว่าข้างป่าที่มาหาพังสะอาดคือข้างอะไร ทั้งสองอุทานเสียงดังพร้อมกัน

“ข้างน้อย...ในรูปภาพ!”

เป้าะจี้พยักหน้ารับซ้ำๆ ยอมรับอย่างมั่นใจว่าหมวยกับไข่นุ้ยตอบถูกแน่นอน เป้าะจี้บอกให้เด็กทั้งสองตั้งใจฟังเรื่องราวที่จะเล่าต่อไป เพราะเป้าะจี้จะสื่อสารด้วยภาษาท่าทางให้รับรู้อย่างละเอียด หมวยและไข่นุ้ยนั่งเรียบร้อย ดวงตาฉายแววของความอยากรู้อยากฟัง แสดงออกให้เป้าะจี้สังเกตเห็นได้ชัดเจน เหตุการณ์ในอดีตเมื่อประมาณสามสิบปีมาแล้ว แต่ดูเหมือนเพิ่งผ่านไปเมื่อไม่นานมานี้เอง เป้าะจี้คิดเรียบเรียงลำดับ ข้างน้อยในภาพถ่ายใบนี้คือจุดเริ่มต้นของความทรงจำที่ดี ความสวยงาม น่ารัก แสนรู้ของข้างพลายน้อยเชือกนี้ทำให้หลายคนคิดและเข้าใจตรงกันว่า “อัศจรรย์” จริงๆ ที่มีข้างพลายน้อยเชือกนี้เกิดขึ้นมาในประเทศไทย

5. ข้างปลายน้อย

ป่าใหญ่อ่าวว่าง ข้างปลายน้อยวัยเพียงเจ็ดเดือนเดินออกไปวนมา โดดเดี่ยวเดียวดาย พยายามส่งเสียงร้องให้ดังก้องมากที่สุด เพื่อว่าพ่อแม่ ญาติพี่น้องจะได้ยินตน เสียงแหบพร่าเจ็บลึกในลำคอ เพราะร้องเรียกขานซ้ำแล้วซ้ำอีก ไม่มีเสียงตอบรับใดๆเลย ปากกว้าง ว่างเวง เยียบเหงา จะเดินไปทางไหนดี ยอดหญ้าอ่อน กิ่งใบไม้อ่อนขึ้นเขียวข่มมากมาย ปลายน้อยไข่งวงตั้ง ถอนมากินได้ไม่ลำบาก แต่ก็ไม่เหมือนบ้านของแม่ ปลายน้อยน้ำตาไหลลงข้างแก้ม หรือว่าเราเล่นซุกซนเกินไป ทำให้แม่รำคาญ เลยทิ้งเราไป

“แม่จ๋า แม่จ๋า แม่จ๋าอยู่ไหน หิวนมเหลือเกิน” ปลายน้อยส่งเสียงร้องแหบพร่าขณะเดิน ไม่มีเสียงตอบขานรับแต่อย่างใด ปลายน้อยร้องซ้ำแล้วซ้ำอีก สัตว์ป่าหลายชนิดวิ่งวนขวักไขว่ไปมาในผืนป่า รู้สึกเวทนาปลายน้อยยิ่งนัก

“ฉันจะให้ปลายน้อยกินนมฉันนะ” กระจอกเพศเมียลูกอ่อนพูดกับเพื่อนๆ

“พูดตกลงไปได้ ดูตัวของเจ้าสิ ใหญ่หนักหรือ นมของเจ้ามีน้ำมาก หรือ ฉันทายแน่เลย ถ้าเห็นเจ้านั่งให้ข้างตึ่มนม” กระจอกตัวหนึ่งบอก

“เราจะช่วยพละน้อยอย่างไรนะ” กระจอกตัวหนึ่งคิด

พละน้อยหยุดพักเหนื่อยได้ตึ่มมะเตื่อ ผุ่งกระจอกบนตึ่มมะเตื่อ
ส่งเสียงจ้อแจ

“เจ้ากระจอกเอ๋ย เห็นแม่ฉันทึ่ม” พละน้อยถาม

“ไม่เห็นหรือ พละน้อยผู้สง่างาม” กระจอกตอบพลางขึ้นขม
อย่างจริงใจ

“เจ้าอยู่บนตึ่มมะเตื่อกับพ่อแม่พี่น้องหลายตัวเลยนะ” พละน้อย
ถามตามที่เห็น

“ใช่แล้ว นี่คือครอบครัวของเรา” กระจอกตัวหนึ่งบอก

“เราไม่มีใครเลย กระจอกจ๋า เราอยู่เพียงลำพังตัวเดียว แม่เรา
จากไปไหนก็ไม่รู้” พละน้อยบอกพลางเอ่ยถามกระจอกต่อ

“เจ้ามีแม่ไหม กระจอกจ๋า”

“นี่ไง นี่คือแม่ของเรา” กระจอกน้อยบอก

“แม่กระจอกจ๋า ฉันทึมนมเหลือเกิน ขอกินนมหน่อยได้ไหมจ๊ะ”
พละน้อยอ้อนวอน

“โถ...โถ พละน้อยผู้สง่างาม จะกินได้อย่างไรจ๊ะ ตัวของเจ้า
ใหญ่กว่าเราหลายเท่าหนัก อดทนนะ เดินไปทางเบื้องล่างของภูเขา
นี่ อีกนิดเดียว จะพบธารน้ำไหล คงตึ่มกินแทนนมแม่ได้บ้าง” แม่กระจอก
บอก

พละน้อยเดินลัดเลาะแมกไม้ใหญ่เล็กมาเรื่อยๆ ด้วยยังเป็นเด็ก

อยู่ไม่รู้จักเส้นทาง ต้องสะดุดกิ่งไม้และเถาวัลย์ล้มลุกคลุกคลานตลอด
พลายน้อยหยุดพักเหนื่อย สายตาเห็นชะนีวิ่งวนไปมาบนกิ่งไม้

“ชะนีจ๋า เห็นแม่เราผ่านมาทางนี้ไหม” พลายน้อยเรียกถาม

“โอ...พลายน้อยผู้สง่างาม เราไม่เห็นแม่ของเจ้าหรอก” ชะนี
บอกตามตรง

“ชะนีจ๋า มีนมให้เรากินไหม เราหิวนมมาก” พลายน้อยอ้อนวอน

“ไม่มีหรอกพลายน้อย เจ้าเดินต่อไปข้างหน้าอีกหน่อยก็จะพบ
แหล่งน้ำแล้ว อดทนนะจะพลายน้อย” ชะนีแนะนำ

พลายน้อยเดินต่อเรื่อยๆ งวงน้อยๆ อ่อนช้อยงดงามเกี่ยวเก็บ
กอหญ้า กิ่งใบของพืชต่างๆ เป็นอาหารประทังชีวิต บ่อน้ำอยู่ไหน
พลายน้อยไม่รู้ ทำได้เพียงเก็บเกี่ยวต้นกล้วยป่าที่เล็ก ๆ มาเคี้ยวกินแทนน้ำ
พลายน้อยพอมีประสบการณ์เรื่องอาหารบ้าง แต่ก็ไม่มาก นมของแม่
ต่างหากในเวลานี้ที่พลายน้อยต้องการ

“เฮ้! พลายน้อยผู้สง่างาม เจ้าจะไปไหนหรือ” เสียงนกเงือก
ที่เกาะบนกิ่งไม้ร้องทัก

“โอ...นกเงือกจ๋า เจ้ามีปีกบินได้สูงมาก ช่วยบอกเราหน่อยเถิด
เห็นแม่เราไหม” พลายน้อยถาม

“ไม่เห็นหรอก” นกเงือกตัวหนึ่งบอก

“ท่านมีนมให้เรากินไหม เราหิวนมเหลือเกิน” พลายน้อยอ้อนวอน

“โอ...พลายน้อย เจ้าช่างไร้เดียงสาจริงๆ เราจะมึนมให้เจ้ากิน
ได้อย่างไรละ ก็เราออกลูกเป็นไข่ ไม่ใช่เป็นตัวนะ” นกเงือกพูดอย่าง
เอียงอาย

“พลายน้อยเอ๋ย...เจ้าเดินต่อไปอีกนิดนะ ที่เชิงเขาบือจะาะคือลง
ด้านล่าง วันก่อนฉันเคยเห็นช้างพังหนึ่งเชือกท่าทางใจดี อาจเป็นแม่ของ
เจ้าก็ได้” นกเงือกอีกตัวบอกตามที่เห็น

พลายน้อยตื่นเต้นดีใจ กล่าวขอบคุณนกเงือกแล้วเดินไปตามทาง
ที่นกเงือกบอก พลายน้อยสะดุดก้อนหิน ตอไม้ ทกล้มหลายครั้ง แต่
รีบลุกขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยใจหวังจะพบแม่

เป็นความจริงอย่างที่นกเงือกบอก พลายน้อยมองเห็นพังสะอาด
อยู่ไกลลิบ เข้าใจว่าเป็นแม่ของตน พลายน้อยขยวงขึ้นเหนือศีรษะ วิ่ง
ไปพลางร้องไปพลาง น้ำตาไหลรินอาบแก้มทั้งสอง

“แม่จ๋า แม่จ๋า” เสียงแหลมเล็กดังแว่วมาแต่ไกล

ข้างพังสะอาดตกใจพลางหันไปมองเจ้าของเสียง พลายน้อย มาถึงที่ซึ่งข้างพังสะอาดยืนอยู่ รู้ได้ด้วยสัญชาตญาณว่าไม่ใช่แม่ของตน เดินวนเวียนไปมาหวังจะเข้าไปหาให้ได้

“ขอकिनนมหน่อยเถิด หิวนมเหลือเกิน” พลายน้อยอ้อนวอน

“พลายน้อยอย่าเข้ามาใกล้ฉันนะ อย่าเข้ามา ฉันไม่ใช่แม่ของ เจ้านะ” พังสะอาดปฏิเสธคำของพลายน้อย

พังสะอาดรู้สึกกลัวและตกใจอยู่ นึกถึงนายเจ๊ะกะ เจ้าของ ผู้ใจดีของตน พังสะอาดขงวงเหนือศีรษะ ส่งเสียงร้องก้องป่าหลายรอบ แปริน แปริน แปริน

นายเจ๊ะกะ มะตาดี สะดุ้งเมื่อได้ยินเสียงข้างร้อง เขาจำได้ แม่่นย่ำว่าเสียงร้องดังมาแต่ไกลเสียงนี้คือข้างพังสะอาดของตน เขา ขวนเพื่อนวิ่งไปบริเวณที่พังสะอาดอยู่ทันที เมื่อใกล้จะถึงก็แอบซุ่มหลัง พุ่มไม้เพราะเกรงว่าจะมีอันตราย

นายเจ๊ะกะตื่นเต้นตกใจและอัศจรรย์ใจยิ่งนักที่เห็นข้างพลายน้อย เดินวนเวียนอยู่ใกล้ๆกับพังสะอาดของตน ดูคล้ายๆกับอยากเข้าหาใกล้ๆ และอยากกินนม

นายเจ๊ะกะหันซ้ายมองขวาเกรงว่าฝูงข้างป่าจะแห่เข้ามาทำร้าย พังสะอาดของตน พลายน้อยเชือกนี้เป็นลูกข้างป่าแน่นอน ความสง่างาม ความสวยงาม ความน่ารักของพลายน้อยเชือกนี้ประทับใจนายเจ๊ะกะ แต่เขารู้สึกเกรงกลัวฝูงข้างป่าจะกรูเข้ามาทำร้ายพังสะอาด จึงรีบเข้าไป ปลดโซ่ข้างพังสะอาดเพื่อจะกลับบ้านให้เร็วที่สุด

ข้างพลายน้อยไม่ยอมไปไหน ส่งเสียงร้องไปมาน่าเวทนาสงสาร

ยั้งนัก

“ให้ฉันไปด้วย ให้ฉันอยู่ด้วย” พลายน้อยบอกฟังสะอาด ฟังสะอาดรู้สึกดีขึ้นเมื่อเจ้าของผู้ใจดีของตนมาหา ใจจริงแล้ว ฟังสะอาดก็รู้สึกสงสารเวทนาพลายน้อยในบางครั้ง จึงยอมให้พลายน้อย เข้ามาคลอเคลียบ้าง

“ฉันไม่มีนมให้เจ้ากินหรอกนะ พลายน้อย”

“ไม่เป็นไร ฉันขออยู่ด้วยนะ ฉันกลัว และเหงาด้วย”

“แม่ของเจ้าไปไหนหรือ”

“แม่ทิ้งฉันไป แม่คงไม่รักฉันเลยทิ้งฉันไป”

“คงไม่ใช่หรอก แม่เจ้าคงรักเจ้ามากจึงทิ้งเจ้าไป เจ้าเป็นช้างพลายสง่า งดงามมาก เจ้าไม่เหมือนช้างพลายตัวอื่น สีของเจ้าไม่เหมือนเพื่อนนี้ ตรงนี้ รอยที่แม่เจ้าฟันเปลือกไม้อำพรางสีจริงๆของเจ้า แม่ของเจ้า คงกลัวช้างพลายตัวอื่นทำร้ายเจ้า จึงนำเจ้ามาปล่อย เพราะต้องการให้เจ้ามีชีวิตอยู่”

พลายน้อยพยายามเข้าใกล้ คลอเคลียฟังสะอาด ซึ่งฟังสะอาด ก็ยอมให้เข้าใกล้ บางครั้งใช้วงเล็บที่หลังพลายน้อย

นายเจ๊ะกะสังเกตรกิริยาของฟังสะอาดและพลายน้อยตลอด เขาพาฟังสะอาดเดินลัดเลาะป่าเพื่อกลับบ้านให้เร็วที่สุด ความรู้สึกสงสารเอ็นดูพลายน้อยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พลายน้อยไม่ยอมห่างไกลฟังสะอาดเลย วิ่งตามตลอดทาง บางครั้งสะดุดกับก้อนหิน ตกหลุมร่องเล็กๆ ร่างเซลดลาไปมาเกือบจะหกล้ม พลายน้อยก็สู้สุดส่ำหอบรวมพลังกายให้มัน วิ่งตามฟังสะอาดจนทัน ด้วยความสงสาร นายเจ๊ะกะจึงพาฟังสะอาดเดินให้

ข้าง นึกดีใจขึ้นมา เพราะการได้ข้างพลายน้อยเชือกนี้มาอยู่ด้วยคงเป็น โชคดีที่สุดของเขา

เป้าะจีหยุดเว้นระยะในการเล่านัดหนึ่ง รู้สึกผิดสังเกตที่ไม่ได้ยิน เสียงหมวยกับไข่น้อยพูดแทรกหรือสงสัยเลย เป้าะจีดูบลำภาวถ่ายของ ข้างพลายน้อยไปมาซ้ำ ๆ

หมวยยกมือขวาขึ้นปาดน้ำตาของตนที่ไหลคลอเบ้าตาโดยไม่รู้สีกตัว มีเสียงสะอื้นเบาๆในลำคอ ไข่น้อยสังเกตเห็นตลอด

“เจ้หมวย...เป็นอะไรไปอีกละ” ไข่น้อยถามอย่างเป็นห่วง

“ปละ...เปล่า...นี่” หมวยหลบตาไข่น้อย

“ร้องไห้ซะสิ ไข่มใหม่เอ๋ย” ถามพลางยื่นหน้าไปใกล้เพื่อดูหน้า

หมวย

“ไม่ได้ร้อง น้ำตามันไหลเอง” หมวยเลี้ยงที่จะบอกตรงๆ

“สงสารพลายน้อยหรือครับ” ไข่น้อยถาม

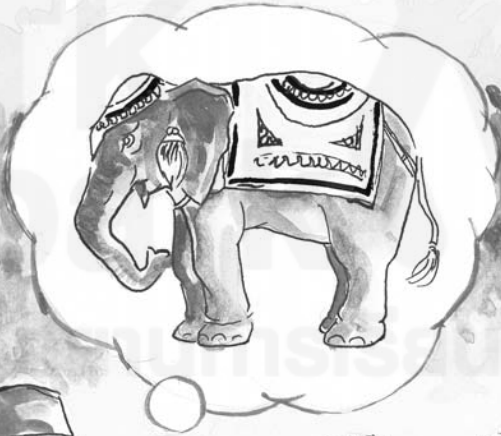
“ใช่” หมวยตอบสั้นๆ

“สงสารตอนไหนมากที่สุดล่ะ” ไข่น้อยถาม

“ตอนที่ขอมนงเงือก...มั้ง” หมวยยิ้มทั้งที่มีน้ำตาเอ่อออกมาอีก

ไข่น้อยหัวเราะขบขัน แต่เป้าะจียิ้มเฉยๆ ไม่แสดงความคิดเห็น เพราะเตรียมดำเนินเล่าเรื่องต่อไป

หมวยกับไข่น้อยเปลี่ยนอิริยาบถใหม่ คราวนี้ขยับเข้าไปตรงด้านหน้า เป้าะจี ไข่น้อยหยิบหมอนที่วางอยู่ข้างๆมาใบหนึ่งวางไว้บนตักตนเอง มีอ ข้างหนึ่งเท้าคางไว้ ตอนต่อไปนี่คงไม่เศร้าเหมือนที่ผ่านมาแน่ ไข่น้อยคิด

6. อัจฉรย์

นายเจ๊ะกะ มะตาดี พาข้างพังสะอาดเดินทางกลับบ้านอย่างรีบเร่ง เขามองซ้ายแลขวาไปมาตลอด เพราะกลัวฝูงข้างป่าจะตามมาทำร้าย ข้างพลายน้อยไม่ยอมห่างพังสะอาดเลย เดินคลอเคลียตลอด พังสะอาด ไข้วงตะแบนหลังข้างพลายน้อยในบางครั้ง

พลายน้อยรำเริง แจ่มใส ไม่เศร้าหมองแล้ว ความอบอุ่น ปลอดภัยเริ่มบังเกิดขึ้นในความรู้สึก พลายน้อยจะไม่กลับเข้าป่าอีก จะขออยู่กับพังสะอาด ขอเพียงความรักความอบอุ่นบ้างเล็กน้อย พลายน้อย ก็พอใจแล้ว

“แม่พังสะอาดจ๋า ให้ฉันไปอยู่ด้วยนะจ๊ะ ฉันจะไม่ซุกซนอีกแล้ว” พลายน้อยอ้อนวอนเมื่อเข้าใกล้

“เดินเร็วๆสิ อีกไม่นานจะถึงบ้านแล้ว เจ้าคงได้กินน้ำกินนม นายของฉันเขาใจดีมากรู้ไหม” พังสะอาดไข้วงตะแบนหลังของพลายน้อย ขณะเดิน

“มีนมให้กินจริงๆนะ ฉันเหนื่อยและหิวนมมาก แต่ฉันก็ทนได้”

ขออย่างเดียวได้อยู่กับแม่พังสะอาด”

“จงอดทนเถิด พลายน้อยเอ๋ย ความสง่างาม น่ารักน่าเอ็นดู
ของเจ้าจะมีผู้มารักเจ้าเอง”

พังสะอาดยอมให้พลายน้อยเดินคลอเคลียตนได้ในเวลาต่อมา
พลายน้อยรู้สึกอบอุ่นและดีใจ งวงเล็กๆ ตะเะที่ขาหลังบ้าง ปลายหางบ้าง
ขณะเดินตามพังสะอาดเหมือนกับว่าจะอ่อนวอนประจบเอาใจ กิริยา
ท่าทางของพลายน้อยทำให้นายเจี๊ยะกะอัศจรรย์ใจยิ่งนัก

ข้างพลายน้อยน่ารัก สง่างาม พลัดหลงมาจากไหน ดูแล้ว
เหมือนเด็กไร้เดียงสา อายุคงไม่เกินเจ็ดเดือน นายเจี๊ยะกะคิด

“คงจะยังไม่หย่านมแน่เลย” นายเจี๊ยะกะพูดกับเพื่อน

ไข่นุ้ยขยับทำนองใหม่ มองหน้าเป้าะจิ้นิดหนึ่งก่อนเอื้อมมือไป
จับแขนเป้าะจิ้นุ้ยเบาๆ

“มีอะไรหรือ...ไฉนุ้ย” เป้าะจี้ถาม

“เป้าะจี้ครับ หยุดพักก่อนเถอะ ขอถามนิตหนึ่งนะ สงสัยตั้งนานแล้ว” ไฉนุ้ยถาม

“ถามเรื่องอะไร” เป้าะจี้ถามไฉนุ้ยอย่างเอ็นดู

“ตอนที่แม่ข้างพลายน้อยเกิดพลายน้อยนั้น ผุ่งข้างป่าไม่ทำร้ายพลายน้อยหรือ ทำไมคิดจะทำร้ายตอนที่โตแล้วละ อีกอย่างหนึ่ง ข้างเกิดลูก มันทำอะไรครับ” ไฉนุ้ยถาม

หมวยเห็นด้วยกับคำถามของไฉนุ้ย เพราะตนสงสัยเหมือนกัน แต่ไม่กล้าถาม อีกอย่างหนึ่งรู้สึกสงสารพลายน้อยจนคิดคำถามไม่ออก

เป้าะจี้ยิ้มพลางเอื้อมมือไปลูบศีรษะไฉนุ้ยเบาๆ ก่อนจะอธิบายเรื่องที่ไฉนุ้ยถาม

“ไฉนุ้ย...เขาจะไม่เรียกว่าข้างเกิดลูกหรือคลอดลูกหรอกนะ แต่เขาใช้คำว่าข้างตกลูก” เป้าะจี้บอกยิ้มๆ ก่อนจะพูดต่อ “ข้างพังหรือข้างเทศเมียที่สมบูรณ์จะมีลูกได้เมื่ออายุระหว่างสิบห้าปีถึงห้าสิบปี การตั้งท้องจะนานประมาณยี่สิบเอ็ดถึงยี่สิบสองเดือน เมื่อแม่ข้างท้องแก่จะหาเพื่อนที่สนิทที่สุดไว้ช่วยเหลือเวลาที่ตนตกลูกหรือคลอดลูก...” เป้าะจี้ยังมีทันพูดต่อหมวยก็สวนขึ้น

“หมอดำแยข้าง หรือข้างหมอดำแยไซ้ใหม่เป้าะจี้” หมวยถาม

“คิดได้อย่างไรกันนี้ เจ้หมวยครับ พุดหน้าตาเฉยเลยว่ายข้างหมอดำแย ฟังจะได้ยินนี้แหละ” ไฉนุ้ยทำท่างุน

“ไฉ...ไฉนุ้ย เจ้หมวยจะบอกให้ สมัยก่อนเวลาคนท้องแก่จะคลอดไม่ได้ไปคลอดที่โรงพยาบาลหรอกนะ จะมีคนมาทำคลอดให้ที่บ้าน เขา

เรียกคนที่มาทำคลอดที่บ้านว่า ‘หมอดำแย’ ไซ้ไหมจะเป่าะจี้” หมวยบอก

“นั่นมันเป็นเรื่องของคนนะครับ เจ้หมวย ที่เราพูดกันอยู่เป็นเรื่องของช้าง” ไข่นัยแย้ง

“ความจริงแล้วหมวยคิดได้ลึกซึ้งดีนะ เป่าะจี้ฟังจะคิดวันนีเองว่าช่างที่กำลังจะตกหลุมต้องการความช่วยเหลือ เพราะมันอยากปลอดภัยทั้งตัวมันและลูกของมัน มันมีความคิดที่ฉลาดจริงๆ ฉลาดเหมือนกับคน” เป่าะจี้รู้สึกอย่างที่สุด

“เจ้หมวยเก่งอีกแล้ว เก่งทุกอย่างเลย เก่งอย่างนี้ต่อไปต้องเล่นิทานเก่งเหมือนเป่าะจี้ไซ้ไหมครับเป่าะจี้” ไข่นัยสรุป

“เออ...เออ ไข่น้อยก็ เจ้หมวยเขาขยันอ่าน ขยันคิด ขยันจำ ก็รู้มากนะซี ไข่น้อยเองก็เก่งนะ เป้าะจี้เคยได้ยินครูหมให้ฟังเหมือนกัน”
เป้าะจี้จิ้ม

“ขอบคุณครับเป้าะจี้” ไข่น้อยยกมือไหว้ก่อนพูดต่อ

“เป้าะจี้เล่าเรื่องถึงไหนแล้ว พูดถึงข้างคลองตลูก เอ๊ย...ตกลูก ไข่น้อยครับ” ไข่น้อยถาม

“ใครบอกละ พูดถึงตอนข้างฟังสะอาดชวนพลายน้อยกลับไปอยู่ที่บ้านด้วยกันหรือ” หมวยบอก

“แต่ว่า...ไข่น้อยอยากฟังเรื่องข้างตกลูกประดับความรู้นี้นา เจ้หมวย ไม่อยากรู้เรื่องหมอด่าแย้ข้างหรือครับ” ไข่น้อยทบทวนเรื่อง ทำให้หมวยยิ้มอย่างพอใจ ไม่ว่าจะอะไร เพราะสนใจอยากฟังต่อเหมือนกัน

เป้าะจี้มองหน้าเด็กทั้งสองสลับกันไปมา หัวเราะเบาๆ แล้วจึงเล่าเรื่องต่อ

“เราเรียกข้างฟังที่คอยช่วยเหลือข้างฟังท้องแก่เตรียมตกลูกว่า ‘แม่รับ’ เมื่อข้างฟังท้องแก่ถึงกำหนดคลอดจะไปหาที่ซึ่งมีหญ้าอ่อนๆ หรือพื้นดินนุ่มๆ เมื่อถึงเวลาคลอดจะย่อขาหลังต่ำลง ลูกก็จะตกลงสู่พื้น ‘แม่รับ’ จะรีบเข้าไปช่วยฉีกถุงเยื่อหุ้มออกจากลูกข้าง ลูกข้างที่เกิดใหม่จะนอนตะแคงนิ่งๆ มีการเคลื่อนไหวเฉพาะส่วนหู งวง หรือขา ต่อมาประมาณหนึ่งถึงสองชั่วโมงจึงจะเข้าไปหาแม่ ‘แม่รับ’ จะคอยกันไม่ให้ลูกข้างเข้าไปหาแม่เร็วเกินไป เพราะมันอันตราย” เป้าะจี้อธิบาย

“เดี๋ยวลีศรีอย่าเพิ่งหยุดเล่า ตอบมาก่อนสิครับว่าอันตรายอย่างไร หากลูกข้างไปหาแม่เร็วๆ” ไข่น้อยสงสัย

“แม่ข้างจะทำร้ายลูกของมันเองได้ เพราะว่าช่วงนั้นมันกำลังเจ็บปวดอยู่ เมื่อเวลาผ่านไปนาน หนึ่งถึงสองชั่วโมงแม่ข้างจะเกิดสัญญ...”
เป๊าะจี้ทำท่านี้

“สัญชาติญาณความเป็นแม่ที่ต้องรักลูก” ไข่น้อยพูดต่อให้

“เออ...นั่นแหละ ไข่น้อยพูดถูก” เป๊าะจี้ย้า

“เป๊าะจี้จะ ข้างพังหนึ่งเชือกสามารถมีลูกได้กี่ตัวจะ” หมวยถาม

“ประมาณสามถึงสี่ตัว ข้างปามีอิสระย่อมมีลูกได้สม่่าเสมอ กว่าข้างบ้าน เพราะไม่ถูกใช้งานหนัก โดยประมาณสามปีจะมีลูกหนึ่งตัว”
เป๊าะจี้อธิบาย

“โถ...โถ...เจ้าพลายน้อยเอ๊ย แม่เจ้าคงไม่เจตนาทิ้งเจ้าแน่นอน คงกลัวว่าจะถูกฝูงข้างอื่นทำร้ายจึงแอบพามาปล่อย” หมวยสรุป

“นั่นนะสิ ไข่น้อยคิดเหมือนเจ้หมวย” ไข่น้อยบอกเห็นด้วยกับความคิดเจ้หมวยแล้วหันไปถามเป๊าะจี้

“เป๊าะจี้ครับ หลังจากที่นายเจ้กะพาพึ่งสะอาดกลับถึงบ้านแล้ว เกิดอะไรขึ้นกับพลายน้อยครับ” ถามเสร็จแล้วคอยฟังอย่างตั้งใจ

“เขาคงเอนามให้พลายน้อยกินไข่ใหม่จะ” หมวยถามเสียงเศร้า

“นมอะไรละเจ้หมวย หรือว่านมแพะ” ไข่น้อยทำท่าคิด

เป๊าะจี้ไม่ตอบคำถามเด็กทั้งสอง แต่อมยิ้ม นึกขบขันความคิด คำพูดของหมวยกับไข่น้อย หลายครั้งที่ถูกตั้งคำถาม หลายครั้งที่เสนอความรู้สึกนึกคิดออกมาให้ฟังให้รู้ เป๊าะจี้ไม่เคยเบื่อและรำคาญเลย กลับชื่นชมในใจด้วยซ้ำว่าหมวยกับไข่น้อยเป็นเด็กฉลาด กล้าพูดกล้าถาม และมีจินตนาการที่ดี

เป้าะจี้ขยับตัวเปลี่ยนอิริยาบถใหม่ โดยนั่งพิงเสาบ้านและเหยียดขาให้ยาวไปตามพื้นกระดาน ไข่น้อยส่งหอมอนที่ถืออยู่ให้เป้าะจี้รองแผ่นหลัง ก่อนพิงเสาพร้อมขยับมานั่งใกล้เป้าะจี้ มีोनน้อยๆ ทั้งสองข้างบีบนิ้วที่ขาของเป้าะจี้เบาๆ หมวยยิ้มให้เชิงสนับสนุน เป็นกำลังใจและชื่นชมความมีน้ำใจของไข่น้อย

เป้าะจี้รู้สึกสบาย อารมณ์แจ่มใส ยื่นมือไปลูบหัวไข่น้อยอย่างเอ็นดู แล้วเรียบเรียงถ้อยคำดำเนินเรื่องราวต่อไป...

7. ชีวิตใหม่

ข้างพลายน้อยได้รับการต้อนรับอย่างดีจากทุกคนที่อยู่บ้านกาลอ เพราะความสง่างาม น่ารัก แสนรู้ นั่นเองที่เอาชนะใจคนที่มาดู นายเจ๊ะกะพยายามหาอาหารที่ตนคิดว่าดีที่สุดมาให้ เช่น น้ำสะอาด นม กลัวย ยอดหญ้าอ่อน ความแสนรู้ สง่างาม น่ารัก ถูกกล่าวถึงตลอดจากปากต่อปาก โดยเฉพาะเด็กๆ จะรักและประทับใจมาก นิสัยของข้างพลายน้อยที่พิเศษอีกอย่างหนึ่งคือชอบเล่นกับเด็กๆ

นายเจ๊ะเฮง หาระดี กำนันตำบลกาลอในสมัยนั้นเดินทางไปดูข้างพลายน้อยที่บ้านนายเจ๊ะกะด้วยตนเอง เมื่อพบเห็นครั้งแรกก็รู้สึกตื่นเต้นดีใจที่สุด เพราะว่าลักษณะของข้างพลายน้อยเชือกนี้ไม่เหมือนข้างพลายอื่นๆ เลย กำนันเจ๊ะเฮงเรียกชาวบ้านประชุมทันที ทุกคนในหมู่บ้านลงความเห็นเหมือนกันว่า ควรนำข้างพลายน้อยไปมอบให้ พ.ต.อ.ศิริ คชหิรัญ ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาสมัยนั้น

เมื่อ พ.ต.อ.ศิริ คชหิรัญ พบเห็นข้างพลายน้อยรู้สึกตื่นเต้นดีใจมาก เพราะลักษณะสง่างาม น่ารัก แสนรู้ เป็นที่ประทับใจ จึงได้เลี้ยง

ไว้ที่จวนผู้ว่าฯ แล้วตั้งชื่อให้ว่า “พลายงาม”

“เป้าะจี้จ้า...ข้างพลายงามคือข้างเผือกหรือจ๊ะ”

“ใช่แล้วหมวย...หลายคนเขาเรียกกันว่าข้างเผือก” เป้าะจี้บอกตามที่ได้ยินมา

“ข้างพลายงามเปลี่ยนเป็นสีขาวหรือครับเป้าะจี้ ไข่น้อยคิดแต่แรกแล้วว่าต้องเป็นสีขาว แม่ของเขาเคี้ยวเปลือกไม้แล้วฟันใส่จริง ๆ ด้วย ท่านผู้ว่าฯคงแอบนำให้บ่อยไข่น้อยไหมครับ ในที่สุดก็เป็นข้างเผือก” ไข่น้อยพูดจ้อและสรุปเอง

“ไข่น้อยเข้าใจผิด ข้างพลายงามไม่ใช่ข้างสีขาวยุ่หรือ” เป้าะจี้บอกก่อนคิดอธิบายเพิ่ม

“ทำไมคนจึงเรียกข้างเผือกล่ะ” ไข่น้อยถามขึ้น

“คำว่า ‘ข้างเผือก’ เป็นคำที่เรียกกันมาแต่สมัยโบราณ และเข้าใจว่าข้างเผือกจะต้องเป็นสีขาวเสมอไป เหมือนที่ไข่น้อยเข้าใจนี้แหละ” เป้าะจี้อธิบาย

“จริงๆแล้วเป็นอย่างไรครับ” ไข่น้อยสงสัย

“ข้างพลายงามเชือกนี้ไม่ใช่สีขาว แต่มีลักษณะที่พิเศษหาได้ยาก ถือเป็นสิริมงคลต่อพระมหากษัตริย์และประชาชนพลเมืองของไทยเรา” เป้าะจี้อธิบาย

“ฟังให้ดี ฤนะ...เป้าะจี้อธิบายให้ฟัง ทางราชการเป็นผู้กำหนดคำศัพท์สำหรับเรียกชื่อข้างซึ่งมีลักษณะพิเศษไว้ คือ หนึ่ง ข้างสำคัญ สอง ข้างสีประหลาด สาม ข้างนิยม ผู้ใดที่พบเห็นข้างที่มีลักษณะทั้งสามจะต้องนำทูลเกล้าฯถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” เป้าะจี้

อธิบาย

หมวยและไข่นุ้ยตกตะลึงเมื่อฟังเป๊าะจี้พูดจบลง ทั้งสองคนขยับเข้าใกล้เป๊าะจี้ หมวยขอภาพของข้างพลายงามซึ่งเป๊าะจี้ถืออยู่แล้วนำมาพิจารณาซ้ำอีกหลายรอบ รู้สึกสงสารและเวทนาชีวิตที่ผ่านมา

“โถ...โถ ข้างพลายงามเชือกนี้คือข้างสำคัญไข่นุ้ยไหมจะเป๊าะจี้” หมวยถามพลางลูบกระจกหน้ากรอบภาพถ่ายไปมาเบา ๆ

“ไข่นุ้ยแล้วละ...หมวย ข้างพลายงามเชือกนี้คือข้างสำคัญในตระกูลพรหมพงศ์ หรือข้างที่พระพรหมสร้างมา” เป๊าะจี้อธิบาย

“สังเกตได้อย่างไรครับว่าเป็นข้างสำคัญ” ไข่นุ้ยถาม

“ข้างสำคัญจะมีมงคลลักษณะเจ็ดประการ คือ ตาขาว เพดานปากขาว เล็บขาว ขนขาว ฟันหนังขาวหรือสีคล้ายหม้อใหม่ ขนหางขาว และอันทโกสขาวหรือสีหม้อใหม่” เป๊าะจี้อธิบาย

“ข้างตระกูลพรหมพงศ์มีลักษณะอย่างไรบ้างจะ เป๊าะจี้จำได้หมดไหมจะ” หมวยถาม

“เป๊าะจี้เคยอ่านพบจากหนังสือสารานุกรมไทย จำได้บ้างแต่ไม่หมด” เป๊าะจี้ทำท่าคิดก่อนจะพูดต่อ

“เนื้อหนังอ่อน ขนละเอียด เส้นเรียบ หน้าใหญ่ ท้ายต่ำ อีกอย่างหนึ่งที่จำได้คือมีกระทั่วตัว ขนหู ขนปาก ขนตายาว รูขุมขนหนึ่งรูจะมีขนขึ้นสองเส้น ส่วนงาจำได้ว่าเป็นสีดอกจำปา ถ้าอยากรู้ละเอียดต้องไปเปิดอ่านที่หนังสือสารานุกรมไทยนะ” เป๊าะจี้อธิบายสรุปแล้วแนะนำ

“ไข่นุ้ยต้องไปห้องสมุดนะจะ ดูหนังสือตามที่เป๊าะจี้บอก”

หมวยแนะนำ

“ได้เลยครับเจ้หมวย ไข่นุ้ยชอบห้องสมุดมากเลยแหละ คุณครูใจดีมากรู้ไหมเจ้” ไข่นุ้ยอวด

“รู้จักตำราดูข้างเผือกไหม...ไข่นุ้ย อาจจะไม่มีในห้องสมุดโรงเรียนของไข่นุ้ยนะ” เป้าะจีถาม

“ไม่รู้เลยครับเป้าะจี” ไข่นุ้ยบอกตามจริง

“เป้าะจีบอกหน่อยได้ไหมครับ” ถามอย่างสนใจ

“ตำราคหศาสตร์ คือตำราว่าด้วยข้างเผือก มีสองตำราคือ หนึ่ง ตำราคหลักษณ์ จะกล่าวถึงรูปพรรณสัณฐานของข้างต่างๆ สอง ตำราคหกรรม คือตำราที่รวบรวมเวทมนตร์คาถา กระบวนการจับข้าง รักษาข้าง บำบัดเสียดจัญไรต่างๆ” เป้าะจีอธิบาย

“เป้าะจีจำ ตอนนี่หมวยอยากรู้มากที่สุดคือเรื่องข้างพลายงาม เมื่อมาอยู่บ้านใหม่ที่จวนผู้ว่าฯแล้ว ได้กินนมไหมเจ้” หมวยถาม เพราะใจยังคิดถึงสารข้างพลายน้อยที่เป้าะจีเล่า

“ได้ดื่มนมทุกวันเลย ท่านผู้ว่าราชการให้ดื่มนมอย่างดีทุกวันอย่าห่วงเลยหมวย” เป้าะจีย้ำ

“คงจะตัวอ้วนกลมน่ารักเหมือนในภาพนี่ไข่นุ้ยไหมเจ้” หมวยถามต่อ

“ใช่แล้วละหมวย ข้างพลายงามส่งงาม น่ารักมาก และยังแสนรู้ด้วย ใครก็ตามที่พบเห็นพลายงามแล้วเขาจะสรุปเหมือนกันหมดว่า ส่งงามเวลาเดินไปมา น่ารักไร้เดียงสาเหมือนเด็กๆ แสนรู้ เวลาเห็นเด็กๆจะชอบเล่นด้วย ชาวเมืองยะลามีความทรงจำดีๆเกี่ยวกับข้างพลายงาม เป้าะจีก็นึกเหมือนกัน ประทับใจมาจนทุกวันนี้” เป้าะจีบอกกล่าวอย่างภาคภูมิใจ

“เป๊าะจี้ครับ” ไช้ญ้อยเรียกพลางยื่นโบหน้าเข้าหาเกือบชิดหัวไหล่

“ทำไม” เป๊าะจี้ถามพลางลูบหัว

“พอพลายงามเป็นช่างสำคัญแล้ว เขาทำอะไรต่อครับ” ไช้ญ้อย

ถาม

“เออ...ถามดีนี่...เจ้าไช้ญ้อย” เป๊าะจี้ขม

“นั่นนะซี หมวยก็คิดเหมือนกันว่าถามดี แต่ต้องตั้งใจฟังนะ เพราะว่าไช้ญ้อยอาจจะนำไปเป็นคำตอบการบ้านที่คุณครูอ้อยสั่งให้ทำก็ได้นะ”

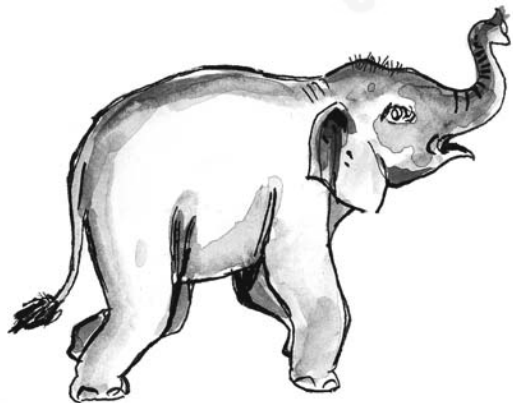
หมวยเตือน

“ช่างพลายงามเปลี่ยนฐานะเมื่อมีอายุถึงหนึ่งขวบ” เป๊าะจี้ออก
ซ้ำ ๆ

“เปลี่ยนอย่างไรหรือครับ” ไช้ญ้อยสนใจ

“นั่นนะซี เปลี่ยนอย่างไรจะ” หมวยถามบ้าง

เป๊าะจี้สูดลมหายใจเข้าออกซ้ำ ๆ นำภาพถ่ายมาถือไว้ในมือ ทั้งสองข้าง มองซ้ำแล้วซ้ำอีก มุมปากยิ้มกว้างอย่างภูมิใจ มั่นใจในความทรงจำของตนเองว่าสามารถถ่ายทอดให้เด็กทั้งสองฟังได้เป็นอย่างดี

8. พระเศวตสุรคชาธาร

สำนักพระราชวังได้ให้พระราชวังเมือง อดีตเจ้ากรมช่างต้น มาตรวจสอบลักษณะของพลายงาม ผลปรากฏว่า ลูกช้างพลายงาม สมบูรณ์ด้วยมงคลลักษณะสืบเอ็ดประการ เป็นช้างในตระกูลพรหมพงศ์ สมควรทูลเกล้าฯ ถวายเป็นช้างสำคัญคู่พระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

พ.ต.อ.ศิริ คชหิรัญ ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาสมัยนั้น จึงนำ ความขึ้นกราบบังคมทูล เมื่อทรงทราบจึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ จัดพิธีสมโภชและขึ้นระวางตามโบราณราชประเพณี ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2511 ที่บริเวณสวนสาธารณะจังหวัดยะลา พระราชพิธีครั้งนั้นถือเป็นความภาคภูมิใจของชาวยะลาทุกคน เพราะได้เฝ้ารับเสด็จพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และ ภูมิใจที่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่ที่พบช้างเผือกคู่พระบารมี

เป้าะจึหยุดเล่าเมื่อสังเกตเห็นสีหน้าของไข่นุ้ยที่ทำท่าครุ่นคิด ะไร

“สงสัยอะไรหรือไข่นุ้ย” เป้าะจีถาม

“พระราชพิธีสมโภชที่เป้าะจีบอกมาทั้งหมด เขาทำอะไรครับ”

ไข่นุ้ยถามซ้ำๆ เพื่อเปิดโอกาสให้เป้าะจีคิดคำตอบให้กับตนเอง

เป้าะจีนั่งนิ่งใช้ความคิด คำถามของไข่นุ้ยเป็นคำถามที่ตอบในเวลาสั้นๆ โดยไม่มีข้อมูลอะไรเลยนั้นอาจทำให้ผิดพลาดได้ เป้าะจียิ้มออกเมื่อคิดอะไรขึ้นมาได้ ภาพถ่ายที่ถือในมือของตนมีค่าเฉลยอยู่ เป้าะจีพลิกด้านหลังภาพถ่ายมาดูแล้วเลื่อนตะปุดตัวเล็กๆ ที่เสียบในรูกรอบไม้ซึ่งคั่นแผ่นไม้อัดที่รองด้านหลังภาพถ่ายออก เป้าะจีดึงกระดาษสีน้ำตาลอ่อนซึ่งพับซ่อนอยู่ด้านหลังภาพถ่ายออกมา หมวยกับไข่นุ้ยมองด้วยความสนใจ เป้าะจีเปิดคล้อออก ข้อความที่เขียนไว้เป็นตัวอักษรภาษาไทยเขียนด้วยลายมือบรรจงสวยงาม เขียนเป็นบทกลอนส่วนหนึ่งอีกส่วนหนึ่งเป็นข้อความ

เป้าะจีส่งกระดาษแผ่นนั้นให้หมวย สั่งให้หมวยอ่านข้อความด้านล่างซ้ำๆ หมวยทำตาม

“หนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับที่ 42 วันอาทิตย์ที่ 7 เมษายน 2511 เขียนโดย ม.ส.บ.” หมวยอ่านจบแล้วมองหน้าเป้าะจี

“ที่หมวยอ่านไปนั่นคือแหล่งข้อมูลที่ดีมาก เพราะเขามันทักถึงงานพระราชพิธีอย่างละเอียด ไข่นุ้ยจดไว้สิ แล้วให้คุณครูพาไปหาอ่านก็ได้ จะมีอยู่ที่หอสมุดในเมือง” เป้าะจีบอก

“เป้าะจีเก่งจังเลย ไม่ยอมเล่าให้ฟัง ให้ไปหาอ่านเอาเอง คงทำได้หรอกนะ” ไข่นุ้ยบ่นอุบอิบ

“จะเล่าให้ฟังวันหลังนะ วันนี้เอาสั้นๆ ช่วงที่ข้างปลายงาม

เปลี่ยนฐานะดีใหม่” เป้าะจี้ยอนถาม

“เป็นอย่างไรครับ” ไข่น้อยสนใจ

“วันนั้นเป็นวันที่ 11 มีนาคม 2511 ซึ่งเป็นวันที่สามของพระราชพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังพิธีมณฑล ณ โรงพระยาข้างต้น เมื่อถึงเวลา พระฤกษ์ ทรงหลั่งน้ำพระพุทธรณ์แล้วพระราชทานอ้อยแดงซึ่งจารึกนามพระราชทานของข้างขึ้นเป็นพระยาข้างต้น” เป้าะจี้ยอธิบาย

“นามพระราชทานของพลายงามคือพระเศวตสุรคชาธารหรือจะ เป้าะจี้” หมวยถาม

“ไข่น้อย นั่นคือพระนามที่เราเรียกสั้น ๆ ส่วนพระนามที่จารึกในอ้อยแดงคือนี้” เป้าะจี้ชี้ที่บทกลอนในกระดาษแผ่นเดียวกับที่หมวยอ่านผ่านมาแล้ว

“อ่านซิหมวย อ่านดังๆนะ” เป้าะจี้สั่ง

หมวยหยิบกระดาษขึ้นมาพิจารณาข้อความ อ่านในใจก่อนหนึ่งรอบ แล้วจึงอ่านออกเสียง

“พระเศวตสุรคชาธาร บรมนฤบาลสวามิภักดิ์ ศุภลักษณ์
เนตราทิกุณ ทศกุลวิศิษฎพรหมวงศ์ อดุลยวงศ์ตามพหัตถ์ ประชาชนะ
สวัสดิวินุลยศักดิ์ อัครสยามนาถสุรพาหน มงคลสารเลิศฟ้า”*

* จากหนังสือ “เมืองยะลา” หนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นเมืองยะลา จัดพิมพ์โดยสำนักการศึกษา เทศบาลนครยะลา พ.ศ.2548

หมวยอ่านจบแล้วส่งกระดาษให้เป๊าะจี้ ไข่นุ้ยยิ้มให้หมวยอย่าง ชื่นชม นามพระราชทานที่หมวยอ่านให้ฟังนั้นไข่นุ้ยจำได้ไม่หมด แต่มีความรู้สึกอยากอ่านและอยากจะทำเพื่อนำไปบอกเพื่อนๆ

“เป๊าะจี้ครับ ขอยิ้มไปถ่ายเอกสารได้ไหมครับ” ไข่นุ้ยพูดลง นวดที่ไหล่ของเป๊าะจี้เพื่อเอาใจ

“ได้สิ แต่อย่าทำหายนะ” เป๊าะจี้บอกก่อนส่งให้ หมวยและไข่นุ้ยยิ้มให้กันและกันอย่างพอใจ

ในความคิดของหมวย เรื่องราวที่เป๊าะจี้เล่าให้ฟังทั้งหมดเป็น เรื่องที่มีคุณค่าน่าจดจำยิ่งนัก ไข่นุ้ยคงจดจำและนำไปเล่าได้ดี

“วันหลังเป๊าะจี้จะพาไปดูอนุสาวรีย์ของพระเศวตสุรคชาธารนะ เพราะเป็นรูปปั้นจำลองลอยตัวขนาดเท่าตัวจริง” เป๊าะจี้บอกเพิ่มเติม

“จริงๆนะเป๊าะจี้” ไข่นุ้ยพูดอย่างตื่นเต้น

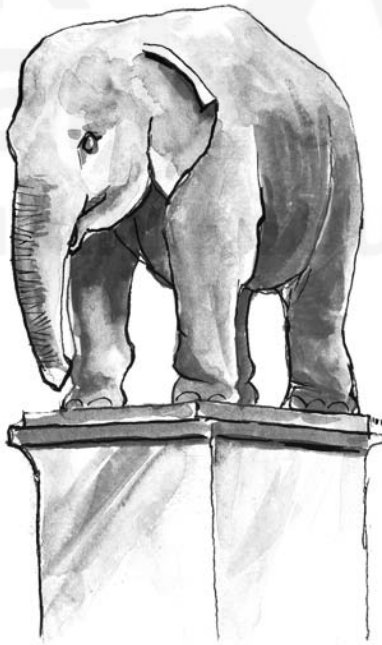
“จริงๆสิ...แต่วันนี้ควรกลับบ้านก่อน เพราะจะค่ำแล้ว แม่จะเป็นห่วง” เป๊าะจี้แนะนำ

หมวยและไข่นุ้ยลาเป๊าะจี้กลับบ้านตามคำแนะนำอย่างว่าง่าย ทั้งสองเดินลัดเลาะตามเส้นทางเล็กๆอย่างชำนาญ ความรู้ ประสบการณ์ จากความทรงจำของเป๊าะจี้ที่เล่ามาทั้งหมดวันนี้คือคำตอบของการบ้าน ที่ไข่นุ้ยจะคิดและทำให้ดีที่สุด เพื่อนำเสนอโดยการเล่าต่อให้ครูและเพื่อนๆฟังในวันจันทร์ ผลจะเป็นอย่างไรก็ตาม ความคาดหวังของไข่นุ้ย ไม่ได้อยู่ตรงที่การได้เป็นผู้ชนะอันดับที่หนึ่ง สิ่งที่คาดหวังจริงๆคือ อยากบอกเพื่อนๆให้ทราบความจริงว่าท้องถื่นของเราในอดีตอุดมสมบูรณ์ ไปด้วยพืชพรรณไม้และสัตว์ป่าหลายชนิด ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์คือบ้าน

ที่นำอยู่ของสัตว์ป่า ข้างพลายน้อยส่งางามมาจากป่าในท้องถื่นบ้านเรา และเปลี่ยนฐานะเป็นช้างสำคัญคู่พระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หมวยแนะนำให้ไข่น้อยสรูปการบ้านเพิ่มเติมโดยบอกเพื่อน ๆ ว่า “ให้มารวมใจกันอนุรักษ์ธรรมชาติ ฟื้นฟูพัฒนาท้องถื่นของเราด้วยใจรัก เพื่อความอุดมสมบูรณ์เหมือนในอดีตที่ผ่านมา ต่อไปในอนาคตเราอาจได้พบช้างเผือกส่งางาม ซึ่งจะนำความภาคภูมิใจให้กับเราอีก”

ไข่น้อยยิ้มอย่างพอใจและเต็มใจรับคำแนะนำของหมวยไปบอกเพื่อน ๆ ต่อ เด็กทั้งสองเดินกลับมาถึงบ้านอย่างปลอดภัย และมีความสุขกับการได้เรียนรู้จากผู้ใหญ่ที่น่าเคารพนับถือนามว่า “เป้าะจี้”

ประวัติย่อผู้เขียนเรื่อง

อาจารย์ปราณี ทองธรรมชาติ

การศึกษา

- ปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย สาขามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปัจจุบัน

- ตำแหน่งครู คศ. 2 โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านตลาดเก่า) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ผลงาน

- ครูผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่นจังหวัดยะลา ประจำปี พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดยะลา
- ผลงานชนะเลิศการเขียนบทกลอนสุภาพ เรื่อง “ถิ่นไทยงามด้วยพระบารมี” ในกิจกรรมเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (72 พรรษามหาราชินี)
- ผลงานชนะเลิศการเขียนเรียงความเรื่อง “แม่ของฉัน” ในกิจกรรมแม่บ้านมหาดไทย ส่งเสริมครอบครัวอบอุ่นจังหวัดยะลา
- ผลงานการเขียนบทพูดสุนทรพจน์สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
- ผลงานการเขียนบทดีเร่อร์สำหรับเด็ก - ครู แสดงในกิจกรรมวันงานต่างๆ ในชุมชนจังหวัดยะลา
- ผลงานการเขียนบทละครพูด เพื่อแสดงกิจกรรมวันสุนทรภู่ ประจำปีของโรงเรียน

ประวัติย่อผู้วาดภาพประกอบ

อาจารย์สุขเกษม จารงค์

การศึกษา

- ปริญญาตรี เอกศิลปศึกษา มศว ประสานมิตร
- กำลังศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดไทย

ผลงาน

- นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง สองสถานี 3 รายการ
  1. วิทยุชุมชนคนยะลา ทาง สวท.ยะลา
  2. ร้อยดวงใจให้แดนใต้ (ภาษามลายู) ทาง สวท.ยะลา
  3. บอกเล่าเก้าสิบ วิทยุเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- นักพากย์ภาพยนตร์การ์ตูนของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษากรุงเทพฯ
- แสดงละครวิทยุ เล่านิทานเพื่อเด็กทางสถานีวิทยุ
- พิธีกรจัดรายการโทรทัศน์ รายการสอนพูดภาษาไทย ช่อง 10 หาดใหญ่
- เขียนการ์ตูนการเมืองล้อเลียนสังคม หนังสือพิมพ์สมาร์ทนิวส์
- วาดภาพประกอบหนังสือชุดวิชาการของเขตการศึกษา 2 จังหวัดยะลา
- แปลเนื้อเพลงและขับร้องเพลง “รักกันไว้เถิด” เป็นภาษามลายู เป็นซีดีเผยแพร่ให้กับกรมประชาสัมพันธ์

เปิดโลกกว้างแห่งการเรียนรู้ บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค คือ การกิจสำคัญประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ โดยถ่ายทอดบทเรียนการจัดการการเรียนรู้ภายใต้บริบทวัฒนธรรม และความสนใจที่สอดคล้องกันของคนในท้องถิ่น เพื่อกระจายโอกาสให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

สมุดภาพนิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค โดยสร้างเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เด็กและเยาวชนสนใจ ซึ่งสามารถสื่อให้เห็นความเป็นตัวของตัวเอง ได้รับรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาและสืบทอดมรดกอันดีแห่งนิทานพื้นบ้าน

หมวยหยิบกระดาษขึ้นมาพิจารณาข้อความอ่านในใจก่อนหนึ่งรอบ
แล้วจึงอ่านออกเสียง

“พระเศวตสุทธราชาธรร บรมนฤบาลสวามิภักดิ์ สุกลักษณ์เนตราหิคุณ
ทศกุลวิศิษฎ์พรหมพงศ์ อุดุลยวงศ์ตามพหัตถ์ดี ประชาชนะสวัสดิวิบูลยศักดิ์
ยัครสยามนาถสุรพาหน มงคลสารเลิศฟ้า”

หมวยอ่านจบแล้วส่งกระดาษให้เปี๊ยะจี

ไข่นุ้ยยิ้มให้หมวยอย่างชื่นชม นามพระราชทานที่หมวยอ่านให้ฟังนั้น
ไข่นุ้ยจำได้ไม่หมดแต่มีความรู้สึกอยากอ่าน และอยากจะจำเพื่อนำไปบอกเพื่อนๆ

เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 9-12 ปี

ISBN 978-974-9985-64-9

9 78-974-9985-618